

2016

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

Zagreb, siječanj 2017.

SADRŽAJ

1. O INSTITUTU ZA TURIZAM	3
2. ZNANSTVENI I ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI	5
3. ZNANSTVENI RADOVI	10
4. IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I BIBLIOTEKA	26
5. PROJEKTI ZA JAVNI SEKTOR I TURISTIČKO GOSPODARSTVO	30
6. AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANSTVENOG RADA	37
Prilog 1 ISTRAŽIVAČI I ADMINISTRATIVNI DJELATNICI U INSTITUTU ZA TURIZAM U 2016.	43

1 O INSTITUTU ZA TURIZAM

Institut za turizam jedini je javni znanstveni institut u Hrvatskoj specijaliziran za istraživanja na području turizma i jedna je od najstarijih takvih institucija u Europi. Svoje znanje temelji na znanstvenom radu, kontinuiranim istraživanjima, praćenju poslovnog okruženja te stalnom usavršavanju multidisciplinarnog radnog tima. U svom radu Institut se oslanja na znanstvenu objektivnost i neovisnost djelovanja, svoje strateške ciljeve te strateške ciljeve postavljene u nacionalnim strateškim dokumentima.

Institut je **pridružena članica Svjetske turističke organizacije (UNWTO)** s kojom surađuje na području otkrivanja novih segmenata turističke potražnje i harmonizaciji instrumenata istraživanja radi postizanja veće međunarodne usporedivosti podataka. **Institut za turizam** danas okuplja vodeće stručnjake koji svojim istraživačkim radom, znanjem i iskustvom prate i ukazuju na svjetske trendove te tako pridonose održivom razvoju hrvatskog turizma. Svoj rad Institut osim kroz znanstvene i istraživačke projekte postiže i putem kontinuiranog praćenja i prikupljanja podataka vezanih uz sljedeće teme: **ekonomski učinci i prognoziranje, ponašanje i iskustva posjetitelja, održivi razvoj turizma i upravljanje i promet, prostor i turizam.**

Institut kontinuirano unapređuje svoju produktivnost na različitim područjima djelovanja, a u 2016. godini nastavlja s objavljivanjem većeg broja znanstvenih članaka indeksiranih u relevantnim bazama podataka (WoS i Scopus) kao najznačajnijim rezultatom svog znanstvenog djelovanja. Početkom 2016. godine, a u suradnji s UNWTO izdana je važna međunarodna publikacija, a krajem 2016. s izdavačkom kućom Palgrave Macmillan suradnici Instituta uredili su i autori su svih poglavlja knjige koja se bavi razvojem turizma u Hrvatskoj (*Evolution of Destination Planning and Strategy*). U protekloj godini obranjena je jedna doktorska disertacija, a objavljen je i veliki broj popularizacijskih aktivnosti namijenjenih općoj i stručnoj javnosti.

INSTO

UNWTO International Network of Sustainable Tourism Observatories

Measure to Manage

Značajno je istaknuti da je Hrvatski opservatorij održivog razvoja turizma (CROSTO) postao član UNWTO-ove međunarodne mreže opservatorija za praćenje održivog razvoja turizma (INSTO). Hrvatski opservatorij CROSTO, osnovan od strane Instituta za turizam, pratit će održivi razvoj turizma na području Hrvatske. "Za održivi razvoj turizma nužno je adekvatno mjerenje i odlučivanje na temelju relevantnih podataka. Jako se radujemo ulasku Hrvatskog opservatorija

u INSTO mrežu. Vjerujemo da to može značajno pridonijeti ostvarenju vizije budućeg razvoja turizma u Hrvatskoj, koji pridonosi svim trima stupovima održivosti: gospodarskom, društvenom i ekološkom" izjavio je Taleb Rifai, generalni tajnik Svjetske turističke organizacije.

Vjerujemo da ćemo u 2017. godini uspjeti ostvariti značajna istraživanja na nacionalnoj razini koja su važna podloga za rad javnih institucija, ali i pomoć privatnom sektoru za donošenje poslovnih odluka, kao i podloga za značajne znanstvene doprinose, kroz znanstvene projekte ili znanstvene članke. Nastavljamo i međunarodnu suradnju kad je riječ o međunarodnim projektima financiranim od strane EU (ERASMUS, INTERREG) i vjerujemo da možemo potaknuti neke nove inicijative u turizmu temeljene na rezultatima našeg istraživačkog rada.

OSNOVNI PODACI O DJELOVANJU INSTITUTA ZA TURIZAM U 2016.

Glavni strateški ciljevi Instituta za turizam:

- liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu i njemu srodnim područjima,
- stvaranje istraživačke jezgre međunarodne prepoznatljivosti (suradnja s UNWTO i uglednim međunarodnim znanstvenicima) i
- znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora i hrvatskog gospodarstva (izrada i praćenje pokazatelja održivog razvoja turizma; suradnja s javnim sektorom i turističkim poduzećima).

Vizija Instituta

Institut za turizam je samostalna znanstvena institucija - lider u primijenjenim znanstvenim istraživanjima u turizmu i srodnim područjima u ovome dijelu Europe. Njegovu izvrsnost, multidisciplinarni pristup, timski rad i suradnju, svojim aktivnostima povezuje znanstveno-istraživački rad i edukaciju, a svojim spoznajama uspješno inovira turističku praksu.

Upravljanje Institutom

Ravnateljica Instituta za turizam je dr. sc. Sanda Čorak.

Znanstveno vijeće Instituta broji 14 istraživača. Predsjednica Znanstvenog vijeća je do studenog 2016. bila dr. sc. Renata Tomljenović, a novi predsjednik je dr. sc. Goran Kos.

Upravno vijeće Instituta: U 2016. godini djelovala su dva sastava Upravnog vijeća. Do 15.06.2016. Upravno vijeće u sastavu: predsjednica – Vesna Rajković, dipl. ing. arh. (Ministarstvo turizma); članovi – Vlasta Mijić, prof. (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH), Adriana Mastelić, prof. (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH), Višnja

Mezak i dr. sc. Siniša Horak (Institut za turizam) i **Novo Upravno vijeće** u sastavu: predsjednica – Petra Anđelović (Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH); članovi – Ivana Bošnjak (Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH), Krešimir Rašan (Turistička zajednica grada Zagreba), Višnja Mezak i dr. sc. Siniša Horak (Institut za turizam) koje djeluje s mandatom do 15.06.2018. godine.

Sustav upravljanja kvalitetom

Norma ISO 9001:2008.

Zaposlenici

U Institutu je u 2016. bilo zaposleno ukupno 28 djelatnika; 20 istraživača te 8 djelatnika u administraciji i biblioteci. Od 20 istraživača, 14 je znanstvenika i to 8 znanstvenih suradnika, 3 viša znanstvena suradnika i 3 znanstvena savjetnika. Zbog višegodišnjeg neodobravanja novih zapošljavanja, prosječna starost djelatnika prelazi 50 godina, stoga je nužno zapošljavanje novih znanstvenih asistenata i poslijedoktoranada.

Znanstveni projekt

Projekt pod nazivom "TRANS-TURIZAM: Integrativni pristup proučavanju transformativne uloge turizma u 21. stoljeću" financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost izrađuje se u Institutu u razdoblju 2014. - 2018. godine. Voditelj projekta je dr. sc. Renata Tomljenović.

Međunarodni znanstveni projekti

1. ERASMUS+ – Rooms to VET – Upskilling and Professionalisation of private tourism accommodation services/ Rooms to VET – Podizanje kvalitete i profesionalizacija privatnih iznajmljivača u turizmu; (2015. – 2017.).
2. Analiza stanja turizma na području Koprivničke Podravine/ Development of tourism situation analysis in the area of Koprivnička Podravina; (2015. – 2016.).
3. INTERREG DUNAVSKI TRANSNACIONALNI PROGRAM: strategije za integrirani, spori, zeleni i zdravi turizam/ INTERREG DANUBE TRANSNATIONAL PROGRAMME: Integrated Slow, Green and Healthy Tourism Strategies; (2016. – 2018.).

Znanstvena produktivnost - radovi

U 2016. objavljeno je ukupno **46** znanstvenih radova (**30** - A1; **9** - A2). U izdanju Palgrave Macmillan objavljena je znanstvena knjiga "Evolution of Destination Planning and Strategy: The rise of tourism in Croatia".

Aktivnosti popularizacije znanosti

Institut kontinuirano popularizira rezultate svojih istraživanja. U 2016. održano je 39 predavanja/ radionica. U suradnji s srodnim institucijama priređeno je 5 izložbi. Istodobno je objavljeno 25 članaka u dnevnom tisku i internetskim portalima uz korištenje istraživačkog tima Instituta, te su zabilježena 34 sudjelovanja na radiju i TV-u.

Izdavaštvo

Institut je suizdavač časopisa **TURIZAM**. U 2016. godini izdan je 64. volumen s 4 izdanja na hrvatskom i 4 na engleskom jeziku. Časopis se referira u 13 međunarodnih baza (uključujući Scopus, ESCI Thompson Reuters), a u 2016. povećan je broj objavljenih radova po svesku. Institut distribuira 4 puta godišnje *online* publikaciju **Hrvatski turizam u brojkama**.

Projekti

U 2016. godini završeno je 26 projekata ugovorenih najčešće s tijelima državne uprave i jedinicama lokalne uprave i samouprave te sustavom turističkih zajednica. Vlastita sredstva (1,8 mil. kuna) iznosila su u 2016. godini oko 24% ukupnog prihoda Instituta.

Biblioteka

Jedinstvena bibliografska baza podataka broji više od 35.000 bibliografskih jedinica, od čega više od 22.000 članaka objavljenih u časopisima. U 2016. godini fond Biblioteke sadrži više od 6.400 omeđenih publikacija, 12.000 periodičkih publikacija, preko 1.389 naslova studija, a završeno je 140 jedinica omeđenih publikacija i oko 91 naslov periodike i 23 nova naslova studija IT-a.

2 ZNANSTVENI I ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI

Tijekom 2016. godine suradnici Instituta za turizam sudjelovali su u izvođenju tri znanstveno-istraživačka kompetitivna projekta, jednom internom znanstvenom projektu, te u provođenju osam znanstvenih projekata drugih institucija. Osam suradnika Instituta radilo je na znanstvenom projektu "TRANS-TURIZAM – integrativni pristup proučavanju transformativne uloge turizma u 21. stoljeću" odobrenom i financiranom od strane Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ). Rezultati istraživanja provedenih za navedene projekte bili su temelj za izradu većeg broja znanstvenih radova naših istraživača. U nastavku se daje opis projekata (voditelj, suradnici, ciljevi, sadržaj i rezultati) koji su završeni tijekom 2016. godine. Navedenim projektima ostvaruje se misija Instituta kao i prvi strateški cilj – liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu koji podrazumijeva kontinuirano stvaranje i održavanje izvrsnosti u svim koracima provođenja primarnih istraživanja u turizmu. U 2017. godini planira se intenzivnija aktivnost istraživača Instituta kad je riječ o provođenju primarnih istraživanja.

TRANS – TURIZAM

– Integrativni pristup proučavanju transformativne uloge turizma u 21. stoljeću

www.transtourism.com

Voditelj projekta:

dr. sc. Renata Tomljenović

Suradnici:

dr. sc. Irena Ateljević

Zrinka Marušić, dipl. ing. mat., univ. spec. oec.

mr. sc. Neda Telišman-Košuta

dr. sc. Snježana Boranić Živoder

dr. sc. Neven Ivandić

Ivan Sever, univ. spec. oec.

dr. sc. Sanda Čorak

dr. sc. Daniela Angelina Jelinčić (vanjski suradnik)

Projekt financira Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ; projekt br. 6164) u trajanju od 4 godine – do 9/2018. Nositelj projekta je Institut za turizam, a provode ga članovi projektnog tima koji se sastoji od znanstvenika Instituta za turizam (9 sveukupno) i Instituta za razvoj i međunarodne odnose (dr. sc. Daniela Jelinčić). Voditeljica projekta je dr. sc. Renata Tomljenović iz Instituta za turizam.

Ovaj projekt nastavlja i proširuje istraživanja dr. sc. Renate Tomljenović o ulozi turizma u postizanju mira i teoretskog istraživanja dr. sc. Irene Ateljević, na temu tzv. kulturnih kreativaca i transmodernih, transformativnih turista.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Glavni cilj projekta je proučiti potencijalno transformativnu ulogu turizma u stvaranju odgovornijeg ekonomsko-društvenog sustava te razviti modele turističke prakse koji će potencirati takvu njegovu ulogu. Ovaj projekt počiva na osnovnoj premisi da turizam, kao velika ekonomska i društvena snaga, može dati značajan doprinos viziji održivog svijeta, viziji koja uključuje osobno blagostanje, društvenu pravednost i brigu o okolišu i koja je ugrađena u viziju Europe 2020. za stvaranje pravednijeg i inkluzivnijeg društva i bolju kvalitetu života svih građana.

Rezultati:

Druga godina provođenja projekta TRANS – TURIZAM bila je posvećena longitudinalnom, etnografskom istraživanju turističkih iskustava i poduzetnika koji osmišljavaju inovativne turističke programe. U suradnji sa Svjetskom turističkom organizacijom (UNWTO) objavili smo izvještaj *TRANSFORMATIVE POWER OF TOURISM: A PARADIGM SHIFT TOWARDS A MORE RESPONSIBLE TRAVELLER* i predstavili ga na sajmu turizma ITB, Berlin u ožujku 2016. Rezultati projekta do sada su objavljeni u četiri znanstvena članka, bili su podlogom za objavljivanje tri poglavlja u knjigama.

Održane su prezentacije na tri znanstvene i dvije stručne konferencije, a projekt smo prezentirali stručnoj javnosti na 1. TRANS – TURIZAM INFO DANU - informativni dan projekta Integrirani pristup proučavanju transformacijske uloge turizma u 21. stoljeću., koji je okupio predstavnike privatnog i javnog sektora te znanstvenike s područja turizma, te kroz objavu članaka u svim časopisima specijaliziranim za turizam i ugostiteljstvo i općoj javnosti kroz nastupe u radio i TV emisijama (poglavlje 6 u ovom Izvještaju).

**ERASMUS +
Rooms to VET****Podizanje kvalitete i profesionalizacija privatnih iznajmljivača u turizmu**
*(Upskilling and Professionalisation of private tourism accommodation services)***Voditelj projekta:**

dr. sc. Renata Tomljenović

Suradnici:

dr. sc. Damir Krešić

Zrinka Marušić, dipl. ing. mat., univ. spec. oec.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Cilj ovog projekta je unaprijediti poslovanje privatnih iznajmljivača u turizmu i ugostiteljstvu kako bi se uspješno prilagodili novonastalim promjenama u potražnji te, osobito, kapitalizirali na rastućem segmentu kulturnih kreativaca i njihovoj potražnji za smislenim, autentičnim iskustvima tijekom putovanja koje mali, privatni iznajmljivači mogu pružiti. Privatni iznajmljivači čine značajni dio smještajne ponude u zemljama europskog Sredozemlja, no marginalizirani su u turističkim razvojnim politikama, organizacijski su fragmentirani te s poteškoćama uspostavljaju lanac distribucije. U tom kontekstu, cilj je povećati konkurentnost turističkog sektora kroz povećanje razine znanja i vještina te profesionalizaciju turističke usluge koju nude privatni iznajmljivači.

Rezultati:

Nastavno na već započete aktivnosti na Rooms to VET projektu, tijekom 2016. godine održana su dva transnacionalna projektna sastanka, u Palma de Mallorci, Španjolska (svibanj 2016.) te u Portorožu, Slovenija (listopad 2016). Cilj sastanaka bio je usuglašavanje stavova projektnih partnera oko pitanja važnih za uspješan nastavak provedbe projekta. Dodatno, tijekom 2016. godine završen je i veći broj intelektualnih ishoda Rooms to VET projekta, i to intelektualni ishodi od IO1 do IO5. Tijekom 2016. godine Agencija za mobilnost i EU programe provela je analizu tijeka provedbe i napretka Rooms to VET projekta te je zaključeno da se projekt odvija prema planu i bez većih poteškoća.

**INTERREG DUNAVSKI TRANSNACIONALNI PROGRAM:
Strategije za integrirani, spori, zeleni i zdravi turizam**
(Integrated Slow, Green and Healthy Tourism Strategies)

Voditelj projekta:

dr. sc. Ivo Kunst

Suradnici:

dr. sc. Neven Ivandić

mr. sc. Neda Telišman-Košuta

Međunarodni projekt Instituta za turizam koji se odnosi na formuliranje transnacionalne strategije razvoja turizma u osam regija sedam država Srednje Europe/Podunavlja. Nositelj projekta je Pons Danubii European Grouping of Territorial Cooperation, Slovakia, a pored Instituta za turizam na projektu su: University of Natural Resources and Life Sciences Vienna, Austrija; CEEweb for Biodiversity, Hungary; Development centre of the Heart of Slovenia, Slovenia; Harghita County Council, Romania; Zala County Government, Hungary; Local Action Group "Central Istria", Croatia; Regional Development Agency with Business Support Centre for Small and Medium-sized Enterprises, Bulgaria; Donautal-Aktiv e.V., Registered Association, Germany i Regional Economic Development Agency for Šumadija and Pomoravlje, Serbia.

Cilj projekta je uspostava sveobuhvatnog modela/strategije razvoja turizma u 8 srednjeeuropskih regija Slovenije, Hrvatske, Slovačke, Mađarske, Češke, Bugarske, Rumunjske i Srbije s naglaskom na tri ključne teme: (i) upravljanje turističkim razvojem, (ii) koordinirani razvoj turističke ponude duž 'zelenih' putova, te (iii) promocija zdravog i ekološki svjesnog načina življenja.

Zadatak Instituta za turizam odnosi se na izradu sveobuhvatnog, u praksi provjerenog, modela razvoja integriranog, sporog i zdravog turizma koji će biti prihvatljiv lokalnim nositeljima turističke politike i poduzetnicima, odnosno definiranje konkretnih, transnacionalnih, preporuka za vođenje turističke politike na području cijele dunavske makroregije.

Trajanje projekta: 2016. - 2018.

CROSTO

Hrvatski opservatorij održivog razvoja turizma

pod okriljem Svjetske turističke organizacije (UNWTO)

Voditelj projekta:

dr. sc. Ivan Kožić

Suradnici:dr. sc. Izidora Marković Vukadin
Zrinka Marušić, dipl. ing. mat., univ. spec. oec.

dr. sc. Hrvoje Carić

dr. sc. Sanda Čorak

mr. sc. Neda Telišman-Košuta

dr. sc. Snježana Boranić Živoder

dr. sc. Neven Ivandić

Ivan Sever, univ. spec. oec.

dr. sc. Damir Krešić

dr. sc. Jasenka Kranjčević

CROSTO opservatorij predstavlja dugoročni međunarodni projekt Instituta za turizam pokrenut s ciljem mjerenja i praćenja održivosti turizma na području Republike Hrvatske. Uspostavljen u suradnji i pod okriljem Svjetske turističke organizacije (UNWTO), CROSTO je u 2016. postao član tzv. INSTO mreže opservatorija za praćenje održivog razvoja turizma u svijetu kojem koordinira UNWTO. Naziv CROSTO predstavlja akronim njegovog punog naziva na engleskom jeziku – *Croatian Sustainable Tourism Observatory*.

Dvije primarne zadaće CROSTO opservatorija su praćenje održivosti turizma na regionalnoj razini te poticanje praćenja održivosti turizma na lokalnoj razini. U tu je svrhu kao glavni alat odabran ETIS – *European Tourism Indicator System*, odnosno sustav pokazatelja za mjerenje i praćenje održivog razvoja turizma razvijen od strane Europske komisije.

Kao glavni rezultat provedbe CROSTO projekta u 2016. godini, za potrebe pristupanja INSTO mreži, izrađen je preliminarni izvještaj o stanju i praćenju održivosti turizma na području NUTS-2 regije – Jadranska Hrvatska, u kojem je, između ostalog, utvrđen skup od 14 osnovnih ETIS pokazatelja na kojima će se temeljiti praćenje održivog razvoja turizma u okviru CROSTO opservatorija.

Uz mjerenje i praćenje održivosti turizma, daljnji plan aktivnosti CROSTO opservatorija obuhvaća unapređenje cjelokupnog sustava statistike turizma u Hrvatskoj, zatim okupljanje i uspostavljanje trajnog dijaloga glavnih dionika održivog razvoja turizma u Hrvatskoj te promoviranje održivog razvoja turizma među dionicima turističke politike, turističke prakse, kao i sudionicima na strani turističke potražnje.

INSTOUNWTO International Network of
Sustainable Tourism Observatories*Measure to Manage*

LISTA ISTRAŽIVAČA INSTITUTA ZA TURIZAM I NJIHOVO SUDJELOVANJE NA ZNANSTVENIM PROJEKTIMA DRUGIH INSTITUCIJA

Istraživač i funkcija na projektu	Naziv projekta i institucije voditelja	Razdoblje trajanja projekta
Zrinka Marušić, dipl. ing. mat., univ. spec. oec. suradnik na projektu	<ul style="list-style-type: none"> Istraživački projekt HRZZ: STRENGTHS (br. 9402) - Statističko modeliranje odgovora na krizu i ekonomskog rasta zemalja Zapadnog Balkan; voditeljica: prof. dr. sc. Ksenija Dumičić; Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet; http://www.hrzz.hr/default.aspx?id=78&pid=9402 	1.9.2014 - 31.8.2018
dr. sc. Damir Krešić, suradnik na projektu	<ul style="list-style-type: none"> Uspostavni istraživački projekt: Brendiranje turističke destinacije: Analiza uspješnosti brenda u kontekstu procesa brendiranja destinacije; voditelj projekta je Doc. dr. sc. Josip Mikulić; - Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet 	01.07.2015. - 30.06.2018.
dr. sc. Katarina Miličević, suradnik na projektu	<ul style="list-style-type: none"> Uspostavni istraživački projekt: Brendiranje turističke destinacije: Analiza uspješnosti brenda u kontekstu procesa brendiranja destinacije; voditelj projekta je Doc. dr. sc. Josip Mikulić; - Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet 	01.07.2015. - 30.06.2018.
dr. sc. Jasenka Kranjčević, vanjski suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Heritage Urbanism - Urban and Spatial Planning Models for Revival and Enhancement of Cultural Heritage/ Urbanizam nasljeđa – urbanistički i prostorni modeli za oživljavanje i unaprjeđenje kulturnog nasljeđa; - Hrvatska zaklada za znanost, s Arhitektonskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu; http://www.arhitekt.unizg.hr/znanost/HERU/default.aspx 	2014. - 2018.
dr. sc. Hrvoje Carić, suradnik na projektu	<ul style="list-style-type: none"> ACCTA – Procjena nosivog kapaciteta turista u zaštićenim područjima. Analiza pritisaka na okoliš uzrokovanim posjetiteljima. Uspostava socio-ekonomskih pokazatelja za NP Krka i PP Telašćica - Institut 'Ruđer Bošković' u Zagrebu; www.irb.hr/Istrazivanja/Projekti/ACCTA-Assessment-of-Carrying-Capacity-for-Tourist-in-Nature-Protected-Areas 	2014. - 2017.
dr. sc. Hrvoje Carić, zamjenski član	<ul style="list-style-type: none"> European Cooperation in Science and Technology ISCH COST Action IS1204 "Tourism, Wellbeing and Ecosystem Services." Aktivnosti: analize primjene koncepta usluga ekosustava sa razine institucionalne apsorpcije; - University of Exter i Institut Ivo Pilar, UK.; http://www.tobewell.eu/ 	2012. - 2016.
dr. sc. Hrvoje Carić, član Upravnog odbora projekta	<ul style="list-style-type: none"> European Cooperation in Science and Technology ISCH COST Action IS1403 "Oceans Past Platform"; Aktivnosti: Razvijanje pokazatelja za upravljanje morem i obalom" - Trinity College Dublin, Irska; http://www.tcd.ie/history/opp/ 	2014. - 2018.
dr. sc. Izidora Marković Vukadin, suradnik na projektu	<ul style="list-style-type: none"> Komparativna analiza prostornog razvoja sekundarnog stanovanja i turizma u Hrvatskoj; Projekt je financiran od strane Sveučilišta u Zagrebu; Voditelj je dr.sv. Vuk Tvrtko Opačić (Geografski odsjek, PMF-a) 	07/2016. – 07/2017.

3 ZNANSTVENI RADOVI

Objavljivanje znanstvenih radova i sudjelovanje u drugim znanstvenim aktivnostima primarna je zadaća Instituta i njome se ostvaruje jedan od strateških ciljeva, a to je stvaranje istraživačke jezgra međunarodne prepoznatljivosti. Tijekom 2016. istraživači IT-a objavili su ukupno 46 znanstvenih radova koji se svrstavaju u A1 i A2 kategorije znanstvenih radova, uredničku knjigu **Evolution of Destination Planning and Strategy: The Rise of Tourism in Croatia**, urednici: Larry Dwyer/ Renata Tomljenović/ Sanda Čorak, uz jednu obranenu doktorsku disertaciju: Katarina Miličević: "Destination branding as a destination competitiveness factor: Case of Croatia".

U nastavku se daju bibliografski podaci za objavljene znanstvene i druge radove sa sažetcima na jezicima na kojima su radovi i objavljeni.

ZNANSTVENI RADOVI — A1

1. Dwyer, L., Ateljević, I. i Tomljenović, R. (2016). **Tourism future – towards transformational tourism.** *Evolution of Destination Planning and Strategy: The Rise of Tourism in Croatia*. Dwyer, Larry, Tomljenović, Renata, Čorak, Sanda (ur.). Palgrave Macmillan, New York-London, str. 279-294.

Sažetak: This chapter ties together the main proposition of the book grounded in the tourism planning framework to dwell on the future of tourism and tourism research. It emphasizes tourism's power to transform society towards a more healthy state of being for all stakeholders. It discusses how operators, travelers and host communities shape tourism development and what this means for the future of tourism in Croatia, Mediterranean and globally. In doing so, it brings forward two key emerging issues that challenge the continuation of 'business as usual'. Firstly, we discuss the growing trend of conscious, new consumers who increasingly challenge the current overtly materialistic and unsustainable forms of their lifestyles and the irresponsible economic system that feeds from/into it. Secondly, we unpack the notion of transformational tourism that serves as a potential catalyst through which conscious tourists, hosts and social entrepreneurs work on economic and social change towards more just, ecologically responsible and culturally diversified system of human affairs. We envision the Croatian tourism industry to take on this inspiring opportunity to potentially become a global leader of transformational tourism for Croatian and planetary sustainable futures.

2. Ateljević, I. i Tomljenović, R. (2016) **Triple T: Tourism, Transmodernity and Transformative Learning.** *Turističko poslovanje*. 17; 25-31

Sažetak: This paper brings together 'triple T' of tourism, transmodernity and transformative learning by exposing critical questions of (tourism) futures and the sense of direction where are we going as a single humanity. In the current context of overwhelming crisis at all levels – environmentally, socially, economically, politically and culturally, there is an increasing evidence that we cannot continue with 'business as usual'. Hence, natural and social science, economists, political activists, writers, spiritual leaders and successful social entrepreneurs argue that humanity needs (and is actually going through) a major global mind change and a paradigm shift in the 21st century which is often described as the shift towards transmodernity. In exposing so, the paper then connects tourism and transformative learning as a potential catalyst to change the world for the better.

3. Boranić Živoder, S. i Čorak, S. (2016). **Sport and tourism – motives, attitudes and satisfaction of tourists in Croatia.** *STC'16 SPORT TOURISM CONFERENCE - RED, GREEN AND BLUE STRATEGIES*. Bučar, Kristina ; Renko, Sanda (ur.). Zagreb : Ekonomski fakultet Zagreb Sveučilišta u Zagrebu, str. 33-33.

Sažetak: Sport and tourism are two very important phenomena in Croatia. The image of Croatia is often related to sport as a result of Croatian athletes achieving great success in various sports competitions across the world, as well as due to the fact that sport is an important aspect of the country's culture. On the other hand, tourism is one of the key economic activities, it continually grows and it is closely tied to sporting and recreational activities in creating tourism products. The reasons for this are the natural resources the country has at its disposal, and the fact that sporting and recreational activities are becoming an increasingly important aspect on the tourist market. Moreover, both sport and tourism stimulate investment into infrastructure projects such as sports complexes, airports, roads, hotels and other facilities, which can be utilized and enjoyed by the local population and the tourists alike. The goal of this work is to highlight areas which require improvement showing the survey results on sport and recreation as motives to visit Croatia, and level of satisfaction with the elements of destination supply. The data were collected as a part of a larger survey on attitudes and expenditure of tourists in Croatia (Institute for Tourism, 2015) conducted on 4,035 respondents interviewed in 76 destinations in the seven coastal counties that account for more than 90% of total overnights realized in Croatia. Results are shown in terms of age, travel party and frequency of visiting Croatia. They illustrate that sport and recreation is among the top ten motives. According to age, 'sport and recreation' dominantly motivates the younger age group (younger than 29). The results also show that satisfaction with the diversity of sporting facilities is moderate. Generally, results indicate that further improvement of the quality of sporting and recreational facilities is necessary, as well as better promotion of sport and recreational possibilities among tourists who are already vacationing at the destination. The main recommendation point out better cooperation of sports and tourism organizations on the national as well as on the local level. Nowadays, the relationship between sporting and tourism organizations relies on individual, ad hoc activities of organizing and carrying out events, but it is neither planned nor systematic. Partnership between those two sectors could successfully follow the example of the main international organizations, better utilize the resources and potentials for an even more successful development of both, sport and tourism.

4. **Carić, H.; Klobučar, G. i Štambuk, A. (2016). Ecotoxicological risk assessment of antifouling emissions in a cruise ship port. *Journal of cleaner production*. 121; str. 159-168.**

Sažetak: Worldwide growth of cruise ship tourism is constantly increasing marine environmental contamination risks, frequently neglected by the tourism development practices. Paradoxically, environmental degradation ultimately decreases the quality of resources tourism is dependent upon. Vessels antifouling-related contamination is one of the most serious threats posed upon marine ecosystems. We propose here an interdisciplinary triangulation to evaluate antifouling-pollution environmental risks within the frame of the Dubrovnik Port case study. Heavy metal environmental burden was calculated based on the cruiser ships anchoring data. Pollution impact was confirmed by three independent ecotoxicological studies conducted recently in the same area: heavy metals sediment analyses, antifouling related imposex occurrence in banded murex *Hexaplex trunculus* and biomonitoring study on Mediterranean mussel *Mytilus galloprovincialis*. Antifouling-pollution cost was estimated by applying the actual sea bottom remediation methods in order to present the monetary value of pollution prevention that could be achieved through the nontoxic antifouling strategies. Implementation of these is considered as one of the prerequisites for the environmentally sustainable cruise tourism.

5. **Čorak, S. i Boranić Živoder, S. (2016). Tourism destination and DMO transformation. *Evolution of Destination Planning and Strategy: The Rise of Tourism in Croatia*. Dwyer, Larry, Tomljenović, Renata, Čorak, Sanda (ur.). Palgrave Macmillan, New York-London, str. 99-118.**

Sažetak: Due to the extreme competition that characterizes the European tourism market, many countries are faced with the problem of the efficiency of destination management. Croatia, from its inception as an independent state 20 years ago, has been developing destination management based on a system of tourism organizations (DMO), from local through regional to national level. In recent years, this system was not able to follow the rapid changes in the tourism market and the increase of Croatian tourism and, therefore, it failed to successfully meet its business tasks of destination management. A research of public sector stakeholders identified a low level of destination management as one of the limiting factors of tourism development in Croatia. The aim of this paper is to discuss the weaknesses as well as advantages of the existing destination management system. It analyses possible ways to transform the system in order to preserve and strengthen the existing system to be able to meet all tasks of destination management in the competitive tourism marketplace.

- 6 Sindik, J.; Kozjak Mikić, Z.; Dodigović, L. i Čorak, S. (2016). **Analysis of the Relevant Factors for the Engaging Women in Various Sports in Croatia.** *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine.* 5, 1; str. 17-28.

Sažetak: Goals of this research were to determine the correlations among the dimensions of relevant factors about engagement of women in sports, as well as to determine the differences in the dimensions of relevant factors about engagement of women in sports, according to several independent variables: type of sport, educational level, marital status and place of living. A total of 342 female athletes and other sport practitioners are examined, with the average age of 31.53 ± 13.92 years ($M \pm SD$) from several Croatian sport federations: judo, badminton, gymnastics, bowling, acrobatic rock'n roll, handball, sport fishing, Association of the deaf athletes, archery, chess and basketball. The results revealed that according to the type of sport, the differences are statistically significant for: negative environment, relaxation/fun and ambition/self-esteem motives; environmental, obligation and financial/traffic/rules barriers; indirect strategies and already present initiatives for including women in sports. According to the education level, the differences are statistically significant for: positive personal, negative environmental motives and ambition/self-esteem motives; obligations as the barriers; organization out-of-sport commitments and specific strategies for media. The differences in the marital status of participants are statistically significant for the variables: positive personal, negative environmental and ambition/self-esteem motives; environmental and obligation barriers; organization of out-of-sport commitments. At last, only two statistically significant differences are found according to the place of living: for indirect strategies for including women in sports and for the programs created only for women. The results provide the platform for developing programs and strategies for retaining and engaging women in particular sports in Croatia.

7. Ivandić, N. i Marušić, Z. (2016). **Implementation of Tourism Satellite Account: Assessing the Contribution of Tourism to the Croatian Economy.** *Evolution of Destination Planning and Strategy: The Rise of Tourism in Croatia.* Dwyer, Larry, Tomljenović, Renata, Čorak, Sanda (ur.). Palgrave Macmillan, New York-London, str. 149-171.

Sažetak: As tourism is defined from a perspective of a visitor, the assessment of its' economic contribution is a complex task. Tourism Satellite Account (TSA), based on the framework and methodology of the standard SNA tables, provides framework for internationally harmonized measurements of direct macroeconomic contribution of tourism compiling the indicators of tourism consumption and the output of tourism industries. This paper aims to discuss the application of TSA theoretical concepts to the measurement of tourism flows in the context of a wide range of 'styles' used by different countries. The case of Croatia was used for this exercise. Demonstrating evidence that the current system of tourism statistics in Croatia enables an estimation of tourism-generated consumption and production, the paper gives possible solutions to TSA development for

2011, including dealing with the issue of unregistered tourism flows. As tourism directly contributes 10.4 per cent to GDP, results revealed the Croatia's highest dependence on tourism among the EU member states. Furthermore, the paper gives a set of baseline criteria for resource allocation within tourism policy and the further evaluation of its effectiveness.

8. Kivela, J. i Klarić, Z. (2016). **Longitudinal assessment of the carrying capacity of a typical tourist island: Twenty years on.** *Evolution of Destination Planning and Strategy: The Rise of Tourism in Croatia.* Dwyer, Larry, Tomljenović, Renata, Čorak, Sanda (ur.). Palgrave Macmillan, New York-London, str. 245-263.

Sažetak: This article highlights the growth of tourism on a typical island over a twenty-five year period; from when the first carrying capacity was conducted in the late 1980's to today. The island in this study is the island of Vis in the Adriatic Sea, belonging to Croatia's Middle Adriatic archipelago. This specific study in its tenth-year, is part of an on-going broader investigation of the tourism impacts on all of the islands in the Croatia's Middle Adriatic archipelago such as Brač, Šolta, Korčula, Hvar and Lastovo. This investigation and examination of the key challenges and changes, both negative and positive, it is hoped, will bring to light the very limits of what an acceptable level of tourism volume should be without putting at risk the island's natural and cultural heritage and infrastructure.

9. Klarić, Z. (2016). **Funkcija sjedišta županije i prometne veze kao čimbenici privlačnosti glavnih urbanih središta Hrvatske.** *Geoadria.* 21, 1; str. 29-57.

Sažetak: U radu se analiziraju promjene u radijusu utjecaja najvažnijih hrvatskih gradova u odnosu na stanje prije 1992. godine te se procjenjuje kako bi to moglo utjecati na eventualno mijenjanje teritorijalnog ustroja. Kao osobito važni procesi koji utječu na porast ili pad privlačnosti istaknuti su pad broja stanovnika većine gradova u posljednjih dvadesetak godina uz istodobno poboljšanje njihove prometne dostupnosti. Radi utvrđivanja privlačne snage gradova analizirane su promjene u teritorijalnom ustroju sudske vlasti, sustavu zdravstvene zaštite i visokog obrazovanja, a vodilo se računa i o nekim specifičnim pokazateljima kao što su prostorni raspored velikih trgovačkih centara i multipleks kina. Na temelju istraživanja zaključuje se da postojeći upravnoteritorijalni ustroj Hrvatske usprkos određenim nedostacima nije nužno radikalno mijenjati, već da je umjesto toga potrebno ustrojiti ekonomske i statističke regije bez upravnih ovlasti, posebice oko većih urbanih središta.

10. Klarić, Z. (2016). **Geografski aspekti teritorijalnog ustroja Hrvatske i usporedba s drugim europskim zemljama.** *Hrvatski geografski glasnik.* Vol. 78, 2; str. 49-75.

Sažetak: Rad se bavi usporedbom teritorijalnog ustroja Hrvatske s ustrojem u drugim europskim zemljama s naglaskom na geografskim aspektima, u prvom redu prostornom obuhvatu i broju stanovnika upravnih jedinica. U uvodnom se dijelu nakon pregleda recentnih radova na ovu temu daje analitički osvrt na aktualnu teritorijalnu podjelu na županije, gradove i općine te na nekadašnju podjelu na zajednice općina i tzv. „velike“ općine. Slijedi pregled teritorijalnog ustroja u europskim zemljama i usporedba s Hrvatskom, s naglaskom na nužnost dovođenja teritorijalnog ustroja u vezu s veličinom i brojem stanovnika pojedine države. U zaključnom su dijelu rada prijedlozi administrativne podjele Hrvatske temeljeni na prostornoj distribuciji stanovništva i glavnih urbanih središta te najboljoj praksi u Europi.

11. Kos, G.; Ševrović, M. i Jović, J. (2016). **Harmonization and synchronization model of interrupted traffic flows on motorways.** *Transport.* 31, 4.

Sažetak: The research in this paper focuses on harmonization and synchronization of traffic flows in the period of application of zonal temporary traffic regulation. The specific case scenario addressed in this research implicates that on both carriageways no vehicles

were allowed to reside in the work zones for a significant time interval in the same time periods on both sections. In order to solve this problem, the model for harmonization of the traffic flows on dual carriageway motorways with synchronization of opposing traffic flows on both carriageways in special traffic conditions is presented. Actual traffic situation that occurred is presented in order to demonstrate the model, where intensive traffic flows were interrupted on both carriageways during extensive road works on two nearby sections. The model described in this paper has several stages. The first stage implies detailed analysis of traffic flows with computation of expected number of vehicles in the queue. The next stage in the modelling process is to calculate the queue discharge time for both directions and propose measures to optimise operating speed in order to maximize capacity. Then, a graphical method by means of two-way coordination diagram is used to synchronise stop signal timings on all closed sections. This paper shows results of a new model that was developed and implemented in real situations in most complex conditions that can occur on motorways. The research findings have shown the suitability of the proposed model.

12. **Kozić, I.; Mikulić, J. i Krešić, D. (2016). Propensity to Travel: What Is the Macro-Data Telling Us?. *Impact Assessment in Tourism Economics*. Matias, Álvaro; Nijkamp, Peter; Romão, João (ur.). Basel: Springer International Publishing, str. 9-22.**

Sažetak: Propensity to travel, loosely defined as willingness of a person to be a tourist, is one of the most fundamental concepts of tourism research. It is deeply rooted into the core of tourism demand, and draws the attention of actors on tourism supply-side. Three of the theoretically most discussed socio-demographic determinants of propensity to travel are: age, education and income. It is quite dogmatically accepted that these three socio-demographic factors immensely influence somebody's willingness to become a tourist. The aim of the present chapter is to examine this stance by conducting an empirical analysis of the determinants of propensity to travel on the macro level. In this regard, the determinants of propensity to travel are examined on the sample of countries that are members of European Union. Since there are fewer than 30 such countries, the analyzed sample is considered to be small. Nonparametric techniques are thus used in analyzing the data.

13. **Borodako, K. i Kozić, I. (2016). Cooperation Patterns in the Tourism Business: The Case of Poland. *Prague Economic Papers*. 25, 2; str. 160-174.**

Sažetak: The aim of this paper is to foster discussion on the issue of cooperation patterns typical for the supply side of the tourism market. Poland is used as a case study and an email survey was conducted in order to gather the relevant information from Polish tourist companies, mostly SMEs. The data obtained are analyzed using multivariate statistical techniques: factor analysis and logistic regression. Aside from cooperation between tourism firms, attention is also paid to relations between tourism firms and their partners in other sectors of the economy. The authors argue that there are certain characteristic groups of partners with which companies operating on the tourism market usually cooperate. The study also found that the size of a company affects its ability to cooperate with particular groups of partners.

14. **Kranjčević, J.; Marković, I. i Božić, N. (2016). Lički Osik – Urbanističko-arhitektonsko naslijeđe moderne kao razvojni potencijal turizma. *Sociologija i prostor: časopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja*. 54, 205; str. 103-126.**

Sažetak: Jedno od glavnih pitanja s kojima se suočavaju gradovi u postindustrijskim društvima jest kako i na koji način, nakon propasti industrije, potaknuti novi društveno-ekonomski i kulturni razvoj. To je pitanje od posebne važnosti u sredinama u kojima je došlo do propasti industrije i koje se suočavaju s brojnim gospodarskim i socijalnim izazovima. U Hrvatskoj to je primjer Ličkog Osika, planski izgrađenog industrijskog grada

neposredno nakon Drugoga svjetskog rata. Kroz istraživanje elemenata urbanističko-arhitektonskog naslijeđa u radu se utvrđuju činitelji lokalnog identiteta Ličkog Osika. S obzirom da prostorni identitet zadire i u osobnu percepciju, provedena je anketa među rezidentima i nerezidentima kako bi se istražila percepcija prostornog identiteta te utvrdili potencijali kulturnog naslijeđa u funkciji razvoja. Posebno se istražuju potencijali urbanističko-arhitektonskog naslijeđa Ličkog Osika za razvoj kulturnog turizma.

15. **Kranjčević, J. (2016). Izgradnja Splita u XIX. stoljeću. *Prostor: znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam*. 24, 1; str. 125-125.**

Sažetak: Tema knjige je izgradnja Splita u XIX stoljeću. To je vrijeme kada Split doživljava prostornu transformaciju jer se od zapuštene varoši preobražavao u važno središte šireg okruženja. Pri tome grad je prolazio put političkog, kulturnog, gospodarskog i drugog sazrijevanja. Knjiga je podijeljena u dva glavna poglavlja - vrijeme Francuske i Austrijske uprave. Na ukupno 432 strane autor temeljem dostupnih knjiga, dokumenata, tiskovina i projekata rekonstruira urbanističko-arhitektonski razvoj Splita. Prije zaključka autor opisuje djelovanje Društva inženira i arhitekata u Splitu a abecednim redom priložene su kratke biografije graditelja koji su ostavili više ili manje traga na oblikovanje grada u XIX. stoljeću. Za čitatelje engleskog područja priložen je sažetak na engleskom na sedam stranica.

16. **Stober, D. i Kranjčević, J. (2016). Potreba inventarizacije napuštenih izgrađenih područja – nužnost za planiranje turizma u kontinentalnoj Hrvatskoj. *Sabor Hrvatskih graditelja*. Lakušić, Stjepan (ur.). Cavtat: Hrvatski savez građevinskih inženjera, str. 263-274.**

Sažetak: Predmet rada je ukazivanje na nužnost osmišljene inventarizacije napuštenih izgrađenih područja u kontinentalnoj Hrvatskoj. U prvom se dijelu rada daje pregled stručnih i znanstvenih radova s temom značenja, klasifikacije i inventarizacije napuštenih izgrađenih područja, a zatim se daje osvrt na rezultate analitičke podloge županijskih prostornih planova kontinentalne Hrvatske u svrhu prikaza postojećeg stanja. Na kraju se daje pregled inventara investicijskih projekata u turizmu Republike Hrvatske. Sukus ova tri diskursa ukazuje na nužnost usklađivanja sektorskih razvojnih planova te postavljanje koncepta baze prostornih podataka o napuštenim izgrađenim područjima.

17. **Kranjčević, J. (2016). Abandoned Tourism Resorts in Croatia: The consequences of discordant spatial planning and tourism development policies. *Evolution of Destination Planning and Strategy: The Rise of Tourism in Croatia*. Dwyer, Larry, Tomljenović, Renata, Čorak, Sanda (ur.). Palgrave Macmillan, New York-London, str. 173-200.**

Sažetak: This article critically examines the challenges brought about by the abandoned tourism resorts in Croatia. It is argued that resorts' demise was primarily a result of incompatible policy networks between different bureaux and sectors, and because of lack of institutional/bureaucratic cooperation. It is further contested that the resorts' downfall might had something to do with incompetent management and "creative" accounting, and then finally, because of the Homeland war. It is further contested that many of these huge resorts were built with an "expiry date", that is, some were poorly constructed, some were inadequately maintained, and economically, some were a "two-legged" stool, even before the Homeland war. Since the government continues to plan for and allocate new areas for tourism, the abandoned tourism resorts are an indication of an irresponsible and irrational use of valuable land, allowing further degradation and pollution of local and regional land resources, and a gross mismanagement of the existing natural, economic, and cultural capital.

18. **Mikulčić, J.; Krešić, D. i Miličević, K. (2016). Key-Driver Analysis with Extended Back-Propagation Neural Network Based Importance- Performance Analysis (BPNN-IPA). *Intelligent Decision Making in Quality Management - Theory and Applications*. Kahraman, Cengiz ; Yanik, Seda (ur.). Cham: Springer International Publishing, str. 447-461.**

Sažetak: Importance-performance analysis (IPA) is a popular prioritization tool used to formulate effective and efficient quality improvement strategies for products and services. Since its introduction in 1977, IPA has undergone numerous enhancements and extensions, mostly with regard to the operationalization of attribute-importance. Recently, studies have promoted neural network -based IPA approaches to determine attribute-importance more reliably compared to traditional approaches. This chapter describes the application of back-propagation neural networks (BPNN) in an extended IPA framework with the goal of discovering key areas of quality improvements. The value of the extended BPNN-based IPA is demonstrated using an empirical case example of airport service quality.

19. Mikulić, J.; Krešić, D.; Miličević, K.; Šerić, M. i Ćurković, B. (2016). **Destination Attractiveness Drivers among Urban Hostel Tourists : an Analysis of Frustrators and Delighters.** *International Journal of tourism research.* 18, 1; str. 74-81.

Sažetak: This study is based on data from 679 tourists staying at hostel accommodation facilities in Zagreb, a propulsive city-break destination in Central Europe. Besides providing insight into socio-demographic and behavioral characteristics of hostel tourists, this study uncovers determinant destination attributes influencing their perceptions of destination attractiveness. In particular, impact-asymmetry analysis identified potential sources of delight and frustration among hostel tourists. Since the hostel tourist segment as such is almost completely unconsidered in contemporary tourism research, partly covered only by few studies on youth travelers and backpackers, the results of this case study are valuable to both practitioners and researchers related to the hosteling industry and city DMOs.

20. Mikulić, J.; Krešić, D.; Prebežac, D.; Miličević, K. i Šerić, M. (2016). **Identifying Drivers of Destination Attractiveness in a Competitive Environment: A Comparison of Approaches.** *Journal of Destination Marketing & Management.* 5, 2; str. 154-163.

Sažetak: This study applies a demand-side analysis framework to assess drivers of destination attractiveness under consideration of competitor destinations. The framework, consisting of a relevance-determinance analysis (RDA) and a competitive-performance analysis (CPA), is further benchmarked against competing variants of importance-performance analysis (IPA). As this study reveals, the RDA + CPA framework significantly outperforms the IPA approaches with regard to the level of detail and validity of recommended managerial action. In particular, this study reveals that the original IPA framework of recommendations is not compatible for use with attributes that are characterized by large discrepancies between relevance (stated importance) and determinance (derived importance). If only one of these importance dimensions is available, then researchers/analysts must carefully consider the meaningfulness of implications for each attribute that is subject to analysis. In general, when applying IPA, researchers/analysts should be aware that, what is generally considered important by customers/tourists must not necessarily also be important in driving their actual consumption experience. Finally, as this study also shows, IPA runs the risk of providing misleading implications regarding competitive advantages and disadvantages if the competitor dimension is actually not included in the analysis.

21. Kunst, I. (2016). **Managing tourism development process in Croatia: Can European Union accession help?** *Evolution of Destination Planning and Strategy: The Rise of Tourism in Croatia.* Dwyer, Larry, Tomljenović, Renata, Ćorak, Sanda (ur.). Palgrave Macmillan, New York-London, str. 37-66.

Sažetak: Although international tourism receipts, particularly in times of declining economic activity, have traditionally been used to stabilize the Croatian economy, most Croatian governments have treated tourism predominantly as a 'gift from heaven' and

have not shown much interest to oversee its development. In 2015, the Travel and Tourism Competitiveness Report ranked the competitiveness of Croatian tourism 33th in the world. A survey of local authorities and tourism board managers revealed that Croatia's rather poor tourism competitiveness stems from its underpar management of the tourism development process. As a result, various deficiencies in regulatory framework and/or overall business environment impede efficient implementation of tourism development strategic objectives at the destination level. Nevertheless, following Croatian accession to the European Union (EU), most of the constraints effecting Croatia's tourism competitiveness could be effectively neutralized using the available EU structural and cohesion funds. However, this requires embarking upon a series of structural reforms, accompanied by an effective selection of projects suitable for EU funding, preparation of state of the art applications, and efficient implementation of the assigned funds.

22. **Marković Vukadin, I. (2016). Sustainability issues in management of tourism in protected areas: case study Plitvice Lakes National Park.** *Evolution of Destination Planning and Strategy: The Rise of Tourism in Croatia.* Dwyer, Larry, Tomljenović, Renata, Čorak, Sanda (ur.). Palgrave Macmillan, New York-London, str. 201-2019.

Sažetak: At the time when modern trends of world tourism indicate growing interest in protected areas, one of most important questions arising concerns the extent, if any, of associated tourism activity. Because of attractiveness and the opportunities offered by the protected areas, conflicts arise between the competing interests of tourism, conservation and local communities. Management should be the intermediary between these interests, but can also, if inadequate, be a problem issue. For the purpose of understanding such issues, National Park Plitvice Lakes was selected as an example of developmentally loaded protected natural area, primarily with intensive tourism demand. Growth in tourism numbers creates a number of diverse issues, ranging from environmental threats (primarily hydrogeological), natural and cultural landscape changes, local community loss of identity and decline in visitor satisfaction. The uncontrolled expansion of tourism is currently creating a strong imbalance for all sustainability dimensions. The future development of Plitvice Lakes National Park requires continuous research of economic, social and environmental processes, so that the tensions arising from the need for environmental protection and much needed revival of economically and socially deprived rural region, could be appropriately managed.

23. **Marušić, Z., Sever, I. i Čorak, S. (2016). Identifying trends in tourism demand using longitudinal survey.** *Evolution of Destination Planning and Strategy: The Rise of Tourism in Croatia.* Dwyer, Larry, Tomljenović, Renata, Čorak, Sanda (ur.). Palgrave Macmillan, New York-London, str. 221-243.

Sadržaj: Tourism demand is affected by various economic, social, cultural, political, technological and environmental trends. The key challenge for a successful tourism industry is its' ability to recognize and adapt to underlying trends that affect tourists' characteristics and expectations. Tourism destinations should adjust their strategies to market trends in order to maintain their competitiveness and deliver tourism products and services that stimulate tourists' satisfaction and create loyal guests. Longitudinal research looks beyond the present manifestations of tourism activity. It is able to detect, examine and monitor the underlying mechanisms of change over time, and as such is a key issue for understanding tourism development. Although the number of longitudinal surveys in tourism is increasing, there is a lack of trend studies focusing on tourist behavior in a destination. This paper presents empirical research on a longitudinal survey of Croatian tourism demand characteristics and behavior in the 1987-2014 period. It gives guidelines to approach some methodological issues in application of longitudinal surveys, but also reveals some mega trends observed in Croatian summer tourism demand over almost thirty years of tourism development.

24. Sever, I.; Marušić, Z. i Čorak, S. (2016). **Assessing the reliability of percentage above cut scores in monitoring tourist satisfaction levels.** *Proceedings of the ISCCRO - International Statistical Conference in Croatia*. Dumičić, K.; Erjavec, N.; Pejić-Bach, M. (ur.). Zagreb: Croatian Statistical Association (CSA). Hrvatsko statističko društvo (HSD), str. 214-220.

Sažetak: Statistical reporting practices commonly include percentage above cut (PAC) scores. An important issue in using PAC score is the choice of appropriate threshold that separates achievement categories. This is an arbitrary decision that could affect study outcomes, thus calling for measures to assess its reliability. This paper uses the receiver operating characteristic (ROC) method to select optimal threshold for separating tourist satisfaction from dissatisfaction in valuing performance of destination attributes in Croatian coastal counties, and to assess its reliability. The results indicate that optimal PAC threshold applied on the share of ratings of 4 and 5 on the 5-point satisfaction scale should be placed at 75%, instead of 60% that has been used in the official survey reports. The results also support the decision to lengthen the scale in 2014 survey, as the 7-point scale better discriminates between satisfaction levels.

25. Skrzyszewska, K.; Luković, T. i Marušić, Z. (2016). **National Strategic Documents for Development by 2020 as the Development Factors in Eastern Croatia: Case Study of River Cruising.** *5th International Scientific Symposium Economy of Eastern Croatia - Vision and Growth*. Mašek Tonković, Anka (ur.). Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku, str. 982-990.

Sažetak: Europe, as a single market in the global world, is formed as a new economic and political community of nations. The European Union is developing its strategic documents on the European level, giving countries general guidelines only. On the basis of these guidelines, each country develops its strategic documents and economic development policies in accordance with the national model of the economy. River cruising in Croatia is somewhat recognised by the state as a tourism product that may significantly contribute to the economic development of Eastern Croatia. River cruising occurs sporadically in national strategic development documents, such as the Tourism Development Strategy of the Republic of Croatia until 2020. The question that remains is: how do national strategic documents and strategic planning contribute to the development of river cruising? Given the strategic documents of the development of Europe and Croatia are documents, which are based on management by objectives, the hypothesis of this study is: national strategic development documents which relate to river cruising are a key factor in the development of river cruising in Eastern Croatia. The paper analysis the European strategic framework and assesses the effectiveness of the Croatian strategic documents, using the case of river cruise tourism. The research is based on the European and Croatian normative acts, statistical reports and strategic documents prepared on the different levels of government. The research method used in this paper is the critical analysis of the data gathered during the literature review.

26. Mikulić, J.; Miličević, K. i Krešić, D. (2016). **The relationship between brand strength and tourism intensity: empirical evidence from the EU capital cities.** *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*. 10, 1; str. 14-23.

Sažetak: Purpose – The purpose of this paper is to analyze the relationship between brand strength and tourism intensity indices and to determine to what extent the implementation of the branding process can have an impact on building a destination's brand strength and tourism economic performance in the EU capital cities. Design/methodology/approach – For the purpose of this study we use secondary data on brand strength and tourism intensity for a sample of 20 European capital cities. Correlational analysis between brand strength and tourism intensity was then performed by using a cross-section analysis design. Findings – The findings of this research show that destination brand strength is indeed significantly and positively related to tourism intensity. Origin-

nality/value – This paper concludes that destination branding process is an important factor for creating and maintaining competitive advantages among capital cities on the mature and saturated European tourism market.

27. Skoko, B, Miličević, K. i Krešić, D. (2016). **The influence of political factors in fashioning destination image.** *Evolution of Destination Planning and Strategy: The Rise of Tourism in Croatia.* Dwyer, Larry, Tomljenović, Renata, Čorak, Sanda (ur.). Palgrave Macmillan, New York-London, str. 79-97.

Sažetak: Political factors as well as tourism promotion can play an important role in the formation of national brands and strong national brands can substantially increase a nation's competitive advantage. This is particularly true for newly formed transition countries, such as Croatia, that have gained independence and faced the imperative of creating a new national image. This chapter examines the influence of political factors and the role of tourism promotion in the process of fashioning international image of Croatia. Tourism promotion has played an important role in this process and Croatian Tourist Board is heavily relying on tourism attractions to position Croatia internationally. Since the other attributes of Croatian national identity have not been simultaneously communicated, Croatia's current international image is predominantly the result of tourism promotion. Therefore, other potential attributes of Croatian image are fairly unknown even in the regional context. In order to substantiate these claims, this chapter presents some research results regarding Croatia's image in the most important Western tourism generating markets, GCC countries as well as in some of the neighboring countries.

28. Telišman-Košuta, N. (2016). **Shaping Destination Identity: Challenges of Branding Croatia.** *Evolution of Destination Planning and Strategy: The Rise of Tourism in Croatia.* Dwyer, Larry, Tomljenović, Renata, Čorak, Sanda (ur.). Palgrave Macmillan, New York-London, str. 67-77.

Sažetak: Destination branding has become a topic of growing interest in Croatia over the last decade. Striving to extend its image beyond that of a 'sea, sun and summer only' destination and to improve its competitive position, much of recent destination development and marketing planning in Croatia has dealt with branding to some extent. However, destination branding has largely remained strategy on paper. Interviews with regional and local tourist boards across Croatia have shown their perceived incapability to act as branding managers due to insufficient finances, manpower, knowledge and authority. The power of destination branding is seen to be curtailed by lack of 'destination thinking' and 'destination leadership'. In view of these limitations, it is suggested future research should explore possibilities of destination brand management stemming from collaboration and leadership theories.

29. Tokić, K. i Tokić, I. (2015). **Bibliometric Analysis from the Perspective of a Croatian Tourism Journal.** *QQML - Qualitative and Quantitative Methods in Libraries e-journal.*, 4; str. 927-936.

Sažetak: Since the production of scientific journals in the field of tourism has been growing significantly in the last ten years, bibliometric analysis can be an important and useful tool for the evaluation of the productivity of scientists and scientific institutions, but also for the evaluation of scientific publications. It is gaining importance because bibliometric indicators are increasingly used as a benchmark for the granting of financial resources to institutions, researchers, journals, etc. Based on the results of research, in this paper the bibliometric analysis of the journal *Tourism* is presented. The aim of the paper is to accentuate, on the example of the most important Croatian scientific tourism journal, the (not)appropriateness of the uncritical application of evaluation criteria designed for Anglo-Saxon environment to the context of a small academic community that uses a different language and can count on a modest financial support.

30. Tomljenović, R. i Ateljević, I. (2016). **Crafting a national value driven tourism vision.** *Evolution of Destination Planning and Strategy: The Rise of Tourism in Croatia.* Dwyer, Larry, Tomljenović, Renata, Čorak, Sanda (ur.). Palgrave Macmillan, New York-London, str. 15-36.

Sažetak: Starting from the premise that the formulation of a destination vision is the most critical aspect of strategic planning, this chapter gives insight into a process of creating a value driven vision that was conducted for the purpose of development of the *Croatian Tourism Development Strategy to 2020*. The value driven approach that calls upon awakening more human values of reciprocity and stewardship is based on the need to depart from the market-driven competitive positioning that has been underpinning the global tourism industry for too long, as it is proving to be seriously disturbing the fabric of social, cultural and environmental life. In the case study of Croatia this chapter exposes the complexities and challenges of the process in which personal/localized aspirations for a 'different tourism that transforms and connects' collide with the deeply entrenched political structures that are rooted in the overarching framework of tourism as primarily an industry and economic sector, hence no 'emotions and values' can be involved.

ZNANSTVENI RADOVI — A2

1. Ateljević, I.; Sheldon, P. i Tomljenović, R. (2016). **The new paradigm of the 21st century, 'Silent revolution' of Cultural Creatives and Transformative Tourism of and for the Future.** *Global Report on the Transformative Power of Tourism a paradigm shift towards a more responsible traveller.* UNWTO/Institute for Tourism (ur.), Madrid: UNWTO, str. 12-20.

Sažetak: The first part of this chapter provides an overview of the emerging 'new conscious consumers' who show significant behavioural changes in their lifestyle choices towards health, sustainability and greater responsibility towards society and the environment. The chapter gives an insight into these trends and how they form new demands for the shifted paradigm on new tourism perspectives. The second part of the chapter is to present the empirical results of the Auroville visitor survey in order to close the key research gap in the current knowledge on the travel characteristics of cultural creatives and their demand for transformative tourism. The research was conducted with threefold aims: to ascertain the extent to which Auroville visitors fit a description of culture creatives in terms of their social and environmental values ; to obtain travel profile of culture creatives travel and, finally, to gain insights into the characteristics of their stay in Auroville.

2. Čorak, S. i Boranić Živoder, S. (2016). **Analysis of Websites: The Case of National Judo Federations in Europe.** *Applicable Research in Judo.* Sertić, Hrvoje, Čorak, Sanda, Segedi, Ivan (ur.). Zagreb: Faculty of Kinesiology, University of Zagreb, Croatia, str. 19-22.

Sažetak: The rapid development of technology along with the need to attract consumers as well as search for new distribution channels led to the development of the website as the integrated communication and sales platform. However, sport as a global socio-economic phenomenon with special features develop websites with a slightly different role and functions. Previous studies have indicated some important features that could serve in evaluation of the websites of sports organizations. They are adopted in the case of evaluation of websites of national sports federations in judo sport presented in this paper. A qualitative research was conducted using a sample of European national federations, members of the European Judo Union. Research has shown that the main target population of the national judo federations are their members. As expected, less attention is paid to information and promotion directed to media, sponsors and other potential users that is not completely in accordance with mission and tasks of national judo federations.

3. **Kranjčević, J. (2016). Vojna lječilišta Društva bijeli križ na istočnoj obali Jadrana. Godišnjak njemačke zajednice.** Trischler, Renata (ur.). Osijek: Njemačka zajednica Zemaljska udruga Podunavskih Švaba u Hrvatskoj, Osijek, str. 75-88.

Sažetak: Kroz prikaz i analizu vojnih lječilišta Austrijskog društva Bijeli križ na istočnoj obali Jadrana u radu se daje osvrt prema tom dijelu arhitektonskog nasljeđa. Društvo je osnovano u Beču 1882. s ciljem njegovanja i uzdržavanja zdravlja časnika ranjenih i oboljelih u ratu. S obzirom da boravak uz more ima pozitivne učinke na zdravlje kao i na stanje duha nije neobično da su vojna lječilišta građena i uz morsku obalu i to unutar i to unutar ekskluzivnih turističkih destinacija. Društvo Bijeli križ planski je izgradilo i/li uredilo vojna lječilišta na istočnoj obali Jadrana u Opatiji 1888., Čikatuu na Lošinju 1907. i Portorožu 1907.

4. **Musa, S.; Kranjčević, J. i Šakić, D. (2016). DO MEMORIAL SITES FROM THE SECOND WORLD WAR POSSESS POTENTIAL FOR TOURISM DEVELOPMENT – Examples from Croatia and Bosnia and Herzegovina. ITHMC International Tourism and Hospitality Management Conference - book of proceedings.** Škrijelj, R.; Akin Aksu, A. (ur.). Sarajevo: Faculty of Science, University of Sarajevo, Sarajevo, str. 130-141.

Sažetak: This paper researches memorial sites built in Croatia and Bosnia and Herzegovina in a planned manner to mark the Second World War sufferings or military operations. Most of the analysed sites were planned, designed and built following an urban-architectural competition. All of these sites were designed by the best local planners and artists of the time. Nearly all of them are located in protected natural areas (of varying degrees of protection). Depending on the significance of a particular memorial site at the time, it was planned and constructed as a memorial, educational and/or tourist centre with numerous recreational and accommodation facilities, restaurants and other facilities. This paper examines the role memorial sites played, the current state of memorial sites as a whole, the state of the natural heritage, the state of the cultural heritage, the state of buildings and infrastructure and the present possibilities for tourism development. Memorial sites from Croatia included in the analysis are: Jasenovac, Podgarić, Kalnik, Petrova Gora, Kumrovec, Brezovicac, Korenica, Matić Poljana etc. Memorial sites located in Bosnia and Herzegovina and included in the analysis are: Sutjeska, Kozara, Jablanica, Makljen, Sanski Most, Konjih Planina, Drvar etc. Taking into consideration that planned memorial sites from the Second World War lost their political significance, the conclusion summarizes the state of memorial sites by site, country and the potential for tourism development.

5. **Kranjčević, J. (2015). Arhitekti Juraj i Ivan Zaninović. Kulturna baština: časopis za pitanja prošlosti splitskoga područja.** 41; str. 173-188.

Sažetak: Iako su najviše projekata arhitekti Juraj (Giorgio) i Ivan (Giovanni) Zaninović realizirali u Trstu, u radu se istražuje njihovo djelovanje na prostoru Hrvatske, jer su obojica rođeni u Splitu. Njihovo arhitektonsko stvaralaštvo započelo je početkom 20. stoljeća, tj. u dinamično vrijeme mijenjanja stilova u arhitekturi. Da su sva tri poznata projekta Jurja Zaninovića realizirana na prostoru Hrvatske (jedan u Hvaru i dva u Zadru) zasigurno bi se te građevine ubrajale među najljepšim secesijskim građevinama. Još je potrebno istražiti djelovanje arhitekta Jurja Zaninovića u Dubrovniku, Sarajevu i Mostaru.

6. **Kranjčević, J. (2016). Neizvedeni hotelski projekti na hrvatskom priobalju do 1918. u katalogu: Fragmenti prekinutog vremena - Neizvedeni projekti turističke arhitekture (Kos, M. i Kranjčević, J.), Hrvatski muzej turizma, Opatija, str. 10-51.**

Sažetak: Pretraživanje neizvedenih projekata hotelskih zgrada na hrvatskom Jadranu s kraja 19. i početka 20. stoljeća otvara novu vizuru sagledavanja odnosa prostora, arhitekture i turizma toga vremena. Mediteranski prostor Hrvatske u tom je razdoblju, unatoč bogatoj urbanoj tradiciji bio ekonomski nerazvijen što je omogućilo razvoj turizma a

time i gradnju hotela. Uslijed špekulacije zemljištem i izbijanjem Prvoga svjetskog rata brojni projekti ostali su nerealizirani. Cilj rada bio je prikazati kako bi izgledala naša obala da su realizirani hotelski projekti.

7. Tomljenović, R.; Ateljević, I.; Marušić, Z.; Čorak, S. i Sever, I. (2016). **Auroville empirical survey of transformative tourists**. Global Report on the Transformative Power of Tourism a paradigm shift towards a more responsible traveller/ UNWTO/Institute for Tourism (ur.), Madrid : UNWTO, str. 21-35.

Sažetak: The purpose of this chapter is to present the empirical results of the Auroville visitor survey in order to close the key research gap in the current knowledge on the travel characteristics of cultural creatives and their demand for transformative tourism. The research was conducted with three-fold aims: to ascertain the extent to which Auroville visitors fit a description of culture creatives in terms of their social and environmental values; to obtain travel profile of culture creatives travel and, finally, to gain insights into the characteristics of their stay in Auroville.

8. Pejić-Bach, M.; Marušić, Z. i Zoroja, J. (2016). **Impact of ICT and organizational readiness on innovations in hotel and travel agency service industry: Preliminary research**. *Book of Abstracts of the ISCCRO - International Statistical Conference in Croatia*. Dumičić, K ; Erjavec, N. ; Perjić-Bach, M. (ur.). Zagreb: Croatian Statistical Association (CSA). Hrvatsko statističko društvo (HSD), str. 70-70.

Sažetak: Goal of the research is to investigate to what extent the usage of information and communication technologies (ICT) and the level of development of organizational readiness for the innovativeness impact the innovations in hotel and travel agency service industry. In order to full-fill the goal of the research empirical survey has been conducted on the sample of hotels and travel agencies in Croatia and Montenegro. Independent variables measure the usage of ICT and organizational readiness for innovativeness. First, principal component analysis (PCA) with Varimax factor rotation was applied on a set of ICT items. Four factors were extracted: (i) advanced ICT systems, (ii) internal and external communication management, (iii) e-business, and (iv) customer transactional data. Three measures of organizational readiness were used: (i) personnel included in innovation activities, (ii) external financial support for innovation activities, and (iii) proportion of profit invested in innovation activities. Following logistic regression models were developed for the hotel firms and travel agencies, separately. First model deploys the existence of product and service innovations as the dependent variable, while second and third model use process and marketing innovations, respectively. The research revealed that the usage of ICT and organizational readiness for innovations significantly impacts all of the three main innovation activities: product/services innovations, process innovations and marketing innovations. However, the impact was different between hotel firms and travel agencies. Found discrepancy indicates that the innovations in hotels and travel agencies should be supported in different manner.

9. Marušić, Z. i Žmuk, B. **Tourism and environmental assets : Review of valuation studies in Western Balkans countries**. (2016). *Book of Abstracts of The 1st International Statistical Conference in Croatia (ISCCRO) "New Challenges of Official and Applied Statistics in European Union"*. Dumičić, Ksenija; Erjavec, Nataša; Pejić Bach, Mirjana (ur.). Zagreb: Hrvatsko statističko društvo, str. 79-79 .

Sažetak: Public goods, specifically the environmental amenities and natural resources, are often a primary factor in attracting tourism demand. As tourism activity is gaining its importance in transition economies of Western Balkan countries, estimating the value of natural resources through tourism could increase the need for their protection and sustainable management. While there is a plenty of application of valuation techniques in Western European countries, the application of methods valuing such benefits is

scarce in Western Balkans countries. Filling that gap, the paper reviews the application of the three most commonly used valuation techniques - Contingent Valuation, Travel Cost and Hedonic Pricing - in valuing natural resources from the tourism point of view in Western Balkan countries.

ZNANSTVENI RADOVI — OSTALI RADOVI

Kranjčević, J. (2016). Regeneracija (napuštenih) turističkih zona. *Strategije urbane regeneracije*. Korlaet, Ariana (ur.). Zagreb, Hrvatska: Hrvatski zavod za prostorni razvoj, str. 108-115.

Sažetak: Svrha je rada ukazati na nužnost usklađenih sektorskih razvojnih planova (prostorno planiranje, turizam, pravosuđe, ekonomija, poljoprivreda, kultura i dr.) te stvaranje jedinstvene baze prostornih podataka o planiranom i postojećem turističkom zemljištu. Isto je potrebno ne samo poradi prostornog planiranja turizma već i smanjenja konflikata u budućnosti između različitih sektora i njihovih dionika te očuvanja urbanističko-arhitektonskog naslijeđa turizma. Planski izgrađena područja ugostiteljsko-turističke namjene (popularno turističke zone) nakon dugotrajnog korištenja i/ili ratnih razaranja i/ili društveno - ekonomskih promjena, trebaju određenu vrstu regeneracije/ rekonstrukcije/ revitalizacije/ rekuperacije, kako bi turizam bio koristan za zajednicu te konkurentan na tržištu. Napuštene turističke zone uglavnom su posljedica društveno - ekonomskih promjena 90-tih godina prošlog stoljeća i/ili ratnih razaranja.

Kranjčević, J. (2016). Urbanističko-arhitektonska preobrazba Splita. *Kvartal: kronika povijesti umjetnosti u Hrvatskoj*. XIII, 1/2; str. 32-34.

Sažetak: Osobita vrijednost knjige su brojni izvori koji nisu dostupni na internetu, a sada su prezentirani na jednom mjestu. Na taj način otvoren je put svim zainteresiranim istraživačima za detaljnije istraživanje o urbanističkom i arhitektonskom naslijeđu ovog grada. Knjiga je posebno korisna za stručnjake različitih struka koji se bave poviješću Splita.

Kranjčević, J. (2016). Viška bitka u funkciji turizma. *150. obljetnica Viškoga boja*. Hrvatić, Karmen (ur.). Split - Vis: Društvo prijatelja kulturne baštine Split, str. 52-53.

Sažetak: U dosadašnjoj znanstvenoj literaturi slavna Viška bitka iz 1866. najviše je analizirana s vojnog, a najmanje s turističkog gledišta. Stoga je cilj ovog rada utvrditi je li na samom početku razvoja suvremenog turizma Viška bitka bila prepoznata kao turistička atrakcija, odnosno je li bila oblikovana u turistički proizvod kojeg su činile: manifestacije (vojnih, civilnih i crkvenih), vojno-kulturno naslijeđe (skulpture, slikarstvo, vojne i sakralne građevine, fortifikacije, itd.) i značajne osobe. Kako bi se potvrdila hipoteza u radu se analiziraju: putopisi, turistički vodiči, stručni časopisi, znanstveni radovi, novine i stare razglednice iz druge polovice 19. i početka 20. stoljeća. Iako otok Vis obiluje brojnim te raznovrsnim kulturnim i prirodnim naslijeđem, od prapovijesti do danas, Viška bitka svakako sadrži specifične činitelje za razvoj selektivnih oblika turizma koje nisu dovoljno iskorištene u turističkoj ponudi (memorijalni turizam, dark turizam, turizam naslijeđa, itd.).

Kranjčević, J. (2016). Splitska luka i turizam krajem 19. i početkom 20. stoljeća. *Pomorski Split do početka XX stoljeća*. Cambi, Nenad (ur.). Split: Književni krug Split, str. 21-22.

Sažetak: Do sada relativno je malo istraživanja o povezanosti splitske luke s počecima razvoja turističkog prometa (prometa stranaca) kao i ponudi ugostiteljsko-turističkih sadržaja u Splitu. Povoljna klima, atraktivnost obale, bogato kulturno naslijeđe i drugi čimbenici potaknuli su razvoj turizma u Splitu. Svakako da je glavni preduvjet za razvoj turizma bila uspostava stalne pomorske i željezničke linije kao i gradnja vodovodne mreže. To je vrijeme kada Split postaje jedna od glavnih turističkih destinacija na istočnoj obali Jadrana a time i jedna od detaljnije

opisanih turističkih destinacija u vodičima, putopisima i reklamama. Splitska luka svakako je bilo mjesto gdje su stranci dobivali prvi dojam i informacije o gradu. Iako evidencija stranaca u Splitu (u odnosu na Opatiju ili Lošinj) započinje tek pred kraj prvog desetljeća 20. stoljeća već 1913. zabilježeno je 41.000 stranaca (više nego što je imao stanovnika). U turističkim vodičima redovito su navedeni svi sadržaji splitske luke, zatim gdje se nalaze predstavništva parobrodskih društva kao i u kojim hotelima stranci mogu prenočiti i/ili u kojim restoranima mogu jesti i dr. Za veće gradove na istočnoj obali Jadrana u turističkim vodičima priložene su fotografije luke, planovi gradovi ali i segmenti kulturnog nasljeđa, slijedom kojim kojih se može pratiti promjena stanja u splitskoj luci. Stoga se u zaključku prikazuje uloga i doprinos splitske luke u razvoju turizma od zadnje četvrtine 19. stoljeća do Prvoga svjetskog rata.

Kranjčević, J. (2016). Organizirana obnova izgorjelih sela kao oblik društvene solidarnosti. *Peti kongres hrvatskih povjesničara - Krize sukobi i solidarnost u povijesnoj perspektivi*. Agičić, Damir; Galović, Tomislav; Holjevac, Željko (ur.). Zadar: Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Zagreb; Društvo za hrvatsku povijesnicu, Zagreb; Odjel za povijest Sveučilišta u Zadru, str. 103-103.

Sažetak: Na prostoru Hrvatske između dva svjetska rata zabilježen je određen broj požara u kojima su stradala cijela ili dijelovi sela. Nakon takvih stradanja ionako siromašno seljačko stanovništvo trebalo je pomoć. Stoga je predmet ovog istraživanja angažiranje države kao i društvenih i/ili političkih organizacija prilikom obnove sela, kao oblik društvene solidarnosti. Aktivnosti države ili društveno (političkih) organizacija očitovalo se na različite načine: kroz sakupljanje novčane pomoći, sakupljanje odjeće, sakupljanje poljoprivrednih alata, sakupljanje građevinskog materijala, angažiranjem arhitekata, izgradnjom kuća, planiranjem naselja, itd. Osim što je solidarnost imala za cilj pomoć stradalima, solidarnost se prezentirala u javnosti zbog transparentnosti, ali i u cilju vlastite promocije. U slučajevima cjelovite obnove sela željeli su se poboljšati tehnički, funkcionalni, higijenski, estetski, protupožarni i stambeni uvjeti.

Kranjčević, J. (2016). Ruralni prostor - turizam – Hrvatska. *Urbanistično-arhitekturna delavnica, Koprivnik*. (ur. Alma Zavodnik Lamovšek, Gašper Mrak), Občina Bohinj, Krajevna skupnost Koprivnik-Gorjuše v sodelovanju s Fakulteto za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, in Fakulteto za arhitekturo Univerze v Zagrebu, Ljubljana, str. 15-17.

Sažetak: Kao reakcija na bogatu "industrijaliziranu" turističku ponudu, sve se više javlja potreba za prezentacijom specifičnog regionalnog i/ili lokalnog prostornog identiteta koji se "najlakše čita" kroz ruralni krajolik i specifičnu tradicijsku arhitekturu.

Krešić, D.; Marković, I.; Kožić, I. i Mikulić, J. (2016). Exploring spatial impact of tourism development on protected areas from the TALC model perspective. *Book of Abstracts of the International Conference on Tourism (ICOT2016)*. Napulj: International Association for Tourism Policy, str. 62-62.

Sažetak: Originally introduced by Butler in 1980, after more than three decades of academic scrutiny and criticism, tourism area life cycle model (TALC) has remained one of the most important areas of the contemporary tourism research. The TALC model is an adaptation of the previously developed product life cycle models applied to the field of tourism, mostly in an effort to describe a common pattern of the development of tourism destinations and resorts and to provide more effective tools for tourism destination management. Even though TALC model has been explored from different perspectives, literature review suggests that there are relatively few studies investigating the TALC model in the context of the protected natural areas, which represent a major research gap and focal point of this research. In order to address this research gap, we will try to investigate spatial patterns and environmental impacts of tourism development in the protected natural areas associated with different phases of the TALC model. National Park "Plitvice Lakes" in Croatia was selected as a convenient case study location due to the availability of data and lower intensity or even absence of other

forms of socio-economic factors that might exert spatial and/or environmental influences. The following methodology was applied. First, we tried to detect inflection points on a 45 year time series of tourism development (the number of visitors), wherein each inflection point has been associated with the beginning of different stage of the TALC model. After detecting inflection points and associated stages of TALC model, we closely inspected spatial and environmental effects associated with different stages of TALC model and provided longitudinal review of tourism induced spatial and environmental impacts throughout the different TALC phases. The working hypothesis is that different stages of TALC model in protected natural areas could be associated with spatial and environmental effects which are different in their nature and intensity. That being the case, responsible tourism development in the protected natural areas requires different managerial approaches in every stage of the TALC model in order to prevent possible tourism induced negative impacts on physical space and natural environment.

4 IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I BIBLIOTEKA

IZDAVAČKE AKTIVNOSTI

Izdavačka djelatnost Instituta za turizam u 2016. godini bila je usmjerena na redovito izdavanje domaćeg i engleskog izdanja međunarodnog časopisa **TURIZAM/ TOURISM**, te 'izdavanje' stručne e-publikacije koja se objavljuje na web portalu Instituta pod nazivom "Hrvatski turizam u brojkama". U 2016. godini istraživači Instituta su kao urednici i autori sudjelovali u izdavanju knjige na temu **EVOLUTION OF DESTINATION PLANNING AND STRATEGY: THE RISE OF TOURISM IN CROATIA**, izdavača Palgrave Macmillan, a u suradnji sa Svjetskom turističkom organizacijom objavljen je i izvještaj na temu "Global Report on the Transformative Power of Tourism – a paradigm shift towards a more responsible traveller". S Kabinetom arhitekture i Galerijom umjetnosti iz Ostrave (Češka) izdana je i publikacija na temu "Češki arhitekti i počeci turizma na hrvatskom Jadranu".

Međunarodni časopis **TURIZAM/ TOURISM**

Međunarodni časopis **TURIZAM/ TOURISM** je, kao drugi najstariji znanstveno-stručni časopis na svijetu posvećen turizmu u 2016. godini ušao u izdavanje svog 64. volumena. Uredništvo časopisa **TURIZAM/ TOURISM** nastavlja rad na aktivnostima daljnjeg poboljšanja kvalitete časopisa što je zbog velikog broja međunarodnih časopisa u svijetu sve složeniji zadatak. Zbog sve veće prepoznatljivosti časopisa uredništvu pristizhe i sve veći broj znanstvenih i stručnih radova tako da se prihvaća oko 25% pristiglih radova. U 2016. godini časopis se referirao u **13 međunarodnih baza**, uključujući bazu **Scopus** i domaću bazu **HRČAK**, te smo ušli i u **ESCI, Thomson Reuters bazu**, čime potvrđuje svoju poziciju relevantnog medija za objavljivanje domaćim i stranim znanstvenicima na području turizma. Časopis **TURIZAM** je s prvim brojem 2016. godine uključen u bazu **ESCI – Emerging Source Citation Index**, te se može pregledavati i pretraživati putem tražilice na sučelju **WoS-a** izdavača Thomson Reuters. Ujedno ističemo kako je časopis **TURIZAM** u bazi **Journal Scholar Metrics - Arts, Humanities, and Social Sciences**, rangiran na trećem mjestu od 73 hrvatska časopisa koji se indeksiraju u toj bazi. Tu je bazu razvila grupa **EC3 Research Group** na temelju podataka **GSM – Google Scholar Metrics**.

Kao i do sada uređivačka politika ostaje u velikoj mjeri nepromijenjena tj. međunarodno izdanje koje izlazi na engleskom jeziku objavljuje samo znanstvene radove dok je domaće izdanje časopisa bogatije na području kraćih stručnih priloga, osvrti i novosti.

U 2016. godini izdali smo i tematski broj **Nove perspektive u istraživanju turizma u Južnoj Africi**. Zbog smanjenog sufinanciranja časopisa od strane suzdavača Hrvatske turističke zajednice, Institut je povećao svoje sufinanciranje, međutim, i uz potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja, potrebno je naći dodatne izvore financiranja kako bi časopis mogao opstati, a zatim i nastaviti rast kvalitete časopisa.

Publikacije

ČEŠKI ARHITEKTI I POČECI TURIZMA NA HRVATSKOM JADRANU/ (ČEŠTI ARCHITEKTI A POČATKY TURISTIKY NA CHORVATSKEM JADRANU/ CZECH ARCHITECTS AND THE BEGINNINGS OF TOURISM ON THE CROATIAN ADRIATIC COAST)

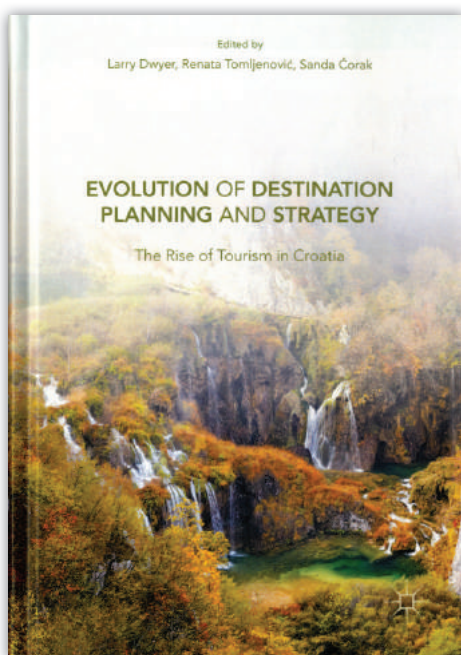
Institut za turizam u suradnji s Kabinetom arhitekture i Galerijom umjetnosti iz Ostrave (Češka) suizdavač je knjige – kataloga “Češki arhitekti i počeci turizma na hrvatskom Jadranu” koji prati istoimenu izložbu. Zanimljivost je ove publikacije da je izdana paralelno na tri jezika – na češkom, engleskom i hrvatskom.

U knjizi se prezentira turističko graditeljsko nasljeđe hrvatskog Jadrana čije projekte su izradili češki arhitekti. Glavna autorica kataloga i izložbe je dr. sc. Jasenka Kranjčević iz Instituta za turizam. Doprinos knjizi dali su dr. sc. Mirjana Kos iz Hrvatskog muzeja turizma i Hrvatski državni arhiv iz Rijeke. Češki arhitekti zanemareni su u istraživanju turističkog graditeljstva iako su dali značajan doprinos oblikovanju turističkog prostora Hrvatske.

Izložba “Češki arhitekti i počeci turizma na hrvatskom Jadranu” održana je već u 2015. godine, a zbog velikog interesa postavljena je u nekoliko gradova tijekom 2016. godine. Ova publikacija bit će dostupna na izložbama koje se planiraju u 2017. godini.

Knjiga

EVOLUTION OF DESTINATION PLANNING AND STRATEGY: THE RISE OF TOURISM IN CROATIA

Urednici:

Larry Dwyer/ Renata Tomljenović/ Sanda Čorak

Dugogodišnja misija Instituta za turizam je podupiranje održivog razvoja turizma svim svojim znanstveno-stručnim projektima, istraživanjima i znanstvenim radovima. Ta misija u velikoj je mjeri obrazložena i prezentirana u ovoj knjizi u kojoj su autori elaborirali turistički razvoj Hrvatske, od vizije, sustava planiranja pa do pitanja održivog razvoja, zaštićenih područja, sustava atrakcija kao i trendova turističke potražnje koji se kroz longitudinalna istraživanja prate u Hrvatskoj već dugi niz godina i podlogom su, kako nacionalnih tako i regionalnih master i marketing planova. U knjizi su također iznesena i vrlo važna pitanja mjerenja učinaka turizma na gospodarstvo Hrvatske (satelitski računi), menadžment zaštićenih područja i gastronomski turizam, a knjiga završava željenim pozicioniranjem Hrvatske kao zemlje koja prihvaća nove potrošačke vrijednosti i zna ih pretočiti u poslovne prakse kroz suradnju države, privatnog sektora i cijelog društva. Autori predviđaju Hrvatsku i turizam kao dugoročnog lidera u transformacijskom turizmu budućnosti. Uz značajnog međunarodnog stručnjaka iz područja ekonomike turizma, dr. sc. Larry Dwyera (University of Sydney), urednice ove knjige u izdanju Palgrave Macmillan su dr. sc. Renata Tomljenović i dr. sc. Sanda Čorak.

e - publikacije

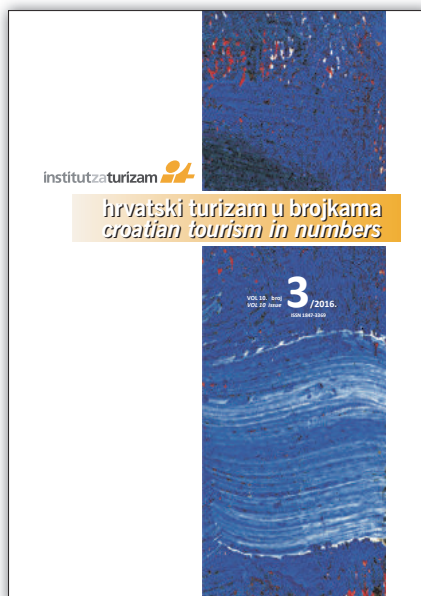
Global Report on the Transformative Power of Tourism* a paradigm shift towards a more responsible traveller

Početakom 2016. godine Institut za turizam je predstavio izdanje "UNWTO Affiliate Members" izvješća na temu transformativne snage turizma "Global Report on the Transformative Power of Tourism – a paradigm shift towards a more responsible traveller", kojega je izradio sa Svjetskom turističkom organizacijom (UNWTO).

Uz uvodni dio o transformativnoj snazi turizma i rezultatima primarnog istraživanja provedenog u Indiji, u izvješću su prikazani primjeri najbolje prakse s područja transformativnog turizma.

Pojam transformativnog turizma odnosi se na društveno i ekološki osviještene turiste, koji turizam koriste kao transformativni medij s ciljem promicanja praksi održivog razvoja, koje imaju pozitivan utjecaj na razvoj lokalne zajednice. Dinamika turističke aktivnosti, ukoliko se ispravno koristi, može pretvoriti turizam u ključnog pokretača pozitivnih društvenih i ekonomskih promjena.

* e-publikacija u izdanju s UNWTO dostupna na linku:
<http://affiliatemembers.unwto.org/publication/affiliate-members-global-report-volume-fourteen-transformative-power-tourism-paradigm-sh>

Hrvatski turizam u brojkama/ Croatian tourism in numbers

"Hrvatski turizam u brojkama/ Croatian tourism in numbers" (HTB) elektronička je serijska publikacija Instituta za turizam koja donosi izbor ključnih pokazatelja iz različitih istraživanja i projekata IT-a. Objavljuje se četiri puta godišnje kao dvojezično izdanje na hrvatskom i engleskom jeziku.

U stalnim rubrikama publikacije obuhvaćeni su pokazatelji o turističkom prometu deset najuspješnijih emitivnih tržišta, zatim u turističkim regijama Hrvatske i smještajnim kapacitetima te prihodima i rashodima od putovanja u platnoj bilanci Republike Hrvatske. Posebna rubrika namijenjena je glavnim vrstama smještajnih kapaciteta i u svakom broju se daju detaljnije analize prema različitim obilježjima kao na primjer: ponuda prema turističkim i administrativnim regijama; mjesecima i turističkim sezonama; neto i bruto iskorištenost smještajnih kapaciteta itd. Pored toga, u svakom sveščiću nalaze se i po dva poglavlja posvećena nekim specifičnim temama. U 2016. godini posebno su se obrađivale sljedeće teme: kapaciteti nautičkog turizma, kružna putovanja stranih brodova, nekomerijalni turistički promet, emitivne zemlje i preferirane vrste smještaja i turistička aktivnost stanovništva Republike Hrvatske u 2015. godini.

U drugom broju časopisa prezentirani su i stavovi 'kulturnih kreativaca' o ekološkoj održivosti prema rezultatima istraživanja provedenog u okviru projekta "TRANS-TURIZAM" Instituta za turizam, a koji financira Hrvatska zaklada za znanost.

Od 2012. godine se HTB distribuira kao 'newsletter' putem elektroničke pošte na više od 500 adresa djelatnika i institucija u turizmu, turističkih i drugih poduzeća i organizacija.

BIBLIOTEKA INSTITUTA ZA TURIZAM

U sastavu Instituta za turizam djeluje **Biblioteka Instituta za turizam (BIT)** kao informacijska i teorijska podrška interdisciplinarnom pristupu istraživanja fenomena turizma. Osim bibliotečnih djelatnosti u užem smislu, BIT obavlja čitav niz djelatnosti kao što je dokumentacijska djelatnost (briga o evidentiranju, obradi i pohrani produkata IT-a kao što su studije i drugi radovi suradnika IT-a, podrobna sadržajna i analitička obrada dokumenata, časopisa i zbornika), informacijsko-referalna djelatnost (aktivan rad sa suradnicima IT-a i vanjskim korisnicima, pretraživanje i pomoć u pronalaženju informacija, retrospektivna pretraživanja, selektivna diseminacija informacija) te sudjelovanje u izdavačkoj djelatnosti matične ustanove.

Istraživačka i znanstvena djelatnost podrazumijeva rad na dugoročnim projektima izgradnje specijaliziranog centra/portala za turizam te istraživanje uloge knjižnica u turizmu. U BIT-u se sustavno radi na izgradnji međunarodno relevantne jedinstvene bibliografske baze podataka. Pri tome se koristi specijalna **klasifikacijska shema za turizam - KST** koja je osmišljena u Institutu za turizam, a koja odražava znanstveni pristup izučavanju fenomena turizma.

Biblioteka je u 2016. godini godine po četvrti put za redom organizirala **Noć knjige** u Institutu za turizam sa središnjom temom promocija publikacije **Global Report on the Transformative Power of Tourism : a paradigm shift towards a more responsible traveller** koju su zajednički izradili Institut za turizam i Svjetska turistička organizacija (UNWTO) i otvorenjem prigodne izložbe.

Na kraju 2016. godine jedinstvena bibliografska baza podataka broji više od 35.000 bibliografskih zapisa, od čega nepunih 22.000 članaka objavljenih u časopisima, zbornicima i drugim publikacijama, više od 6.400 omeđenih publikacija, preko 12.000 sveščića periodičkih publikacija, 1.389 naslova studija, te sivu literaturu (prospekte, vodiče, cjenike, itd.), audiovizualnu građu, elektroničku i sl.

U razdoblju od 1.1.2016. do 31.12.2016. u Biblioteci Instituta za turizam zaprimljeno je 140 jedinica omeđenih publikacija, 91 naslov periodike i 23 nova naslova studija IT-a. U tom je razdoblju analitički obrađeno preko 1.000 članaka, te posuđeno 550 jedinica građe iz fonda Biblioteke. Biblioteka svojim primarnim korisnicima omogućuje pristup elektroničkim časopisima i pravo na korištenje inozemnih baza podataka, te održava kontinuiranu suradnju s drugim bibliotekama u vidu međubibliotečne razmjene. S obzirom na povećanje broja i vrste zahtjeva internih i vanjskih korisnika, rast broja jedinica bibliotečne građe, te na veličinu Biblioteke potrebno je i planira se otvaranje još jednog novog radnog mjesta.

5 PROJEKTI ZA JAVNI SEKTOR I TURISTIČKO GOSPODARSTVO

Institut za turizam je u 2016. godini izradio niz različitih projekata, najčešće planskih i razvojnih dokumenata za javni sektor i turističko gospodarstvo važnih na međunarodnoj, nacionalnoj kao i na regionalnoj i lokalnoj razini. Kao najvažniji ističemo Međunarodni projekt ERASMUS+ "Rooms to VET – Upskilling and Professionalisation of Private Tourism Accommodation Services, koji je uz Institut za turizam, okupio 9 partnera iz 5 zemalja.

Neki od projekata koristili su metodologiju sa znatnim udjelom primarnih istraživanja, pa su opisani i u poglavlju 2. ovog Izvješća. Na regionalnoj i lokalnoj razini nastavljena je suradnja sa županijskim i lokalnim turističkim zajednicama u izradi planskih, strateških dokumenata razvoja turizma, uz nekoliko specifičnih projekata kojima se ostvaruje razvoj nekog određenog turističkog proizvoda. Navedenim projektima Institut za turizam **ostvaruje svoj strateški cilj – znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora**. Taj cilj je u 2016. godini proširen i na područje cjeloživotnog obrazovanja u turizmu za djelatnike sustava TZ-a, što će i u 2017. biti važna aktivnost.

LISTA PROJEKATA ZAVRŠENIH U 2016. GODINI

PROJEKTI NA MEĐUNARODNOJ RAZINI:

Naziv projekta i voditelj	Opis projekta
ERASMUS + Rooms to VET Podizanje kvalitete i profesionalizacija privatnih iznajmljivača u turizmu/ ERASMUS+ "Rooms to VET – Upskilling and Professionalisation of private tourism accommodation services"/ dr. sc. Renata Tomljenović	<p>Cilj ovog projekta je unaprijediti poslovanje privatnih iznajmljivača u turizmu i ugostiteljstvu kako bi se uspješno prilagodili novonastalim promjenama u potražnji te, osobito, kapitalizirali na rastućem segmentu kulturnih kreativaca i njihovoj potražnji za smislenim, autentičnim iskustvima tijekom putovanja koje mali, privatni iznajmljivači mogu pružiti. Privatni iznajmljivači čine značajni dio smještajne ponude u zemljama europskog Sredozemlja, no marginalizirani su u turističkim razvojnim politikama, organizacijski su fragmentirani te s poteškoćama uspostavljaju lanac distribucije. U tom kontekstu, cilj je povećati konkurentnost turističkog sektora kroz povećanje razine znanja i vještina te profesionalizaciju turističke usluge koju nude privatni iznajmljivači.</p> <p>Nastavno na već započete aktivnosti na Rooms to VET projektu, tijekom 2016. godine održana su dva transnacionalna projektna sastanka, u Palma de Mallorci, Španjolska (svibanj 2016.) te u Portorožu, Slovenija (listopad 2016). Cilj sastanaka bio je usuglašavanje stavova projektnih partnera oko pitanja važnih za uspješan nastavak provedbe projekta. Dodatno, tijekom 2016. godine završen je i veći broj intelektualnih ishoda Rooms to VET projekta, i to intelektualni ishodi od IO1 do IO5. Tijekom 2016. godine Agencija za mobilnost i EU programe provela je analizu tijeka provedbe i napretka Rooms to VET projekta te je zaključeno da se projekt odvija prema planu i bez većih poteškoća.</p>

Naziv projekta i voditelj	Opis projekta
<p>Analiza stanja turizma na području Koprivničke Podravine/ <i>Development of tourism situation analysis in the area of Koprivnička Podravina</i> - Identifikation number: HUHR/1101/1.2.4/0009/ dr. sc. Ivan Kožić</p>	<p>U okviru projekta provedena dubinska analiza trenutnog stupnja razvijenosti turizma na području Koprivničke Podravine te identifikacija njegovih razvojnih potencijala s ciljem pružanja kvalitetne analitičke podloge za strateško planiranje i ostale popratne aktivnosti. Analizirani su turistička ponuda i potražnja, prometna infrastruktura, turistička atrakcijska osnova, prostorno planske zone za razvoj turizma i rekreacije te interesne skupine. Uz to je područje Koprivničke Podravine također komparativno prikazano u konkurentskom okruženju te je dat prikaz trendova na svjetskom turističkom tržištu. Analizom je ustanovljeno da je stupanj razvoja turizma na području Koprivničke Podravine zasad općenito vrlo nizak. Iako tome dijelom pridonose i određeni neriješeni infrastrukturni problemi, kao što je neadekvatna uključenost područja Koprivničke Podravine u tokove međunarodnog pa i nacionalnog cestovnog prometa, razloge takvom stanju prije svega treba tražiti u nedovoljno razvijenim turističkim sadržajima. Nedostatan razvoj turističke suprastrukture, prije svega kvalitetnog smještajnog kapaciteta, ali i nedovoljna razvijenost potencijala turističke resursne osnove, odnosno ne pretvaranje iste u atraktivan turistički proizvod, svrstavaju područje Koprivničke Podravine među turistički najslabije razvijene regije sjeverozapadne Hrvatske. Unatoč tome, područje Koprivničke Podravine posjeduje razmjerno značajan razvojni potencijal u vidu četrnaest turističkih atrakcija od međunarodnog i nacionalnog značaja. Koncipiranje dugoročne strategije razvoja turizma uz implementaciju marketinških aktivnosti bi uvelike pridonijelo pretvaranju razvojnog potencijala u značajan turistički rezultat.</p>
<p>INTERREG DUNAVSKI TRANSNACIONALNI PROGRAM: Strategije za integrirani, spori, zeleni i zdravi turizam/ INTERREG DANUBE TRANSNATIONAL PROGRAMME: <i>Integrated Slow, Green and Healthy Tourism Strategies/</i> dr. sc. Ivo Kunst</p>	<p>Međunarodni projekt Instituta za turizam koji se odnosi na formuliranje transnacionalne strategije razvoja turizma u osam regija u sedam država Srednje Europe/ Podunavlja. Nositelj projekta je Pons Danubii European Grouping of Territorial Cooperation, Slovakia s partnerima na projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. University of Natural Resources and Life Sciences Vienna, Austrija 2. CEEweb for Biodiversity, Hungary 3. Development centre of the Heart of Slovenia, Slovenia 4. Harghita County Council, Romania 5. Zala County Government, Hungary 6. Local Action Group "Central Istria", Croatia 7. Regional Development Agency with Business Support Centre for Small and Medium-sized Enterprises, Bulgaria 8. Donautal-Aktiv e.V., Registered Association, Germany 9. Regional Economic Development Agency for Šumadija and Pomoravlje, Serbia <p>Cilj projekta je uspostava sveobuhvatnog modela/strategije razvoja turizma u 8 srednjeeuropskih regija Slovenije, Hrvatske, Slovačke, Mađarske, Češke, Bugarske, Rumunjske i Srbije s naglaskom na tri ključne teme: (i) upravljanje turističkim razvojem, (ii) koordinirani razvoj turističke ponude duž 'zelenih' putova, te (iii) promocija zdravog i ekološki svjesnog načina življenja.</p> <p>Zadatak Instituta za turizam odnosi se na izradu sveobuhvatnog, u praksi provjerenog, modela razvoja integriranog, sporog i zdravog turizma koji će biti prihvatljiv lokalnim nositeljima turističke politike i poduzetnicima, odnosno definiranje konkretnih, transnacionalnih, preporuka za vođenje turističke politike na području cijele dunavske makroregije.</p> <p>Trajanje projekta: 2016. - 2018.</p>

PROJEKTI NA NACIONALNOJ RAZINI:

Naziv projekta i voditelj	Opis projekta
Akcijski plan razvoja golf turizma/ dr. sc. Siniša Horak	Današnja ponuda golfa u Hrvatskoj nije u skladu s opće prihvaćenim opredjeljenjem o tržišnom repositioniranju prema višoj kvaliteti turističke usluge. Budući da je golf jedna od važnih sastavnica takve ponude, u Strategiji razvoja turizma RH do 2020. godine predviđena je izgradnja novih 30 visokokvalitetnih golf igrališta, na okvirno navedenim lokacijama: 14 na području sjevernog Jadrana, 8 na području južnog Jadrana te 8 igrališta u kontinentalnoj Hrvatskoj. Da bi se takva vizija razvoja golf igrališta, golfa kao sporta te golf turizma u Hrvatskoj, koja je usvojena od Vlade i Sabora RH, mogla realizirati, potrebno je prepoznati neopravdana ograničenja zbog kojih se golf igrališta ne realiziraju bržim tempom te predložiti mjere da se takva ograničenja uklone ili minimiziraju. Stoga <i>Akcijski plan razvoja golf turizma</i> u Hrvatskoj ima za cilj, nakon prepoznavanja takvih ograničenja, predložiti mjere i aktivnosti za njihovo uklanjanje ili minimiziranje te o tome postići široki konsenzus s glavnim dionicima golf turizma u Hrvatskoj.

Projekti na regionalnoj i lokalnoj razini:

Naziv projekta/ voditelj	Opis projekta
Okrugli stol na temu Razvoja međunarodnih krstarenja Dunavom u Vukovaru 1. Prezentacija razvojnih dokumenata 2. Priprema i vođenje rasprave"/ dr. sc. Siniša Horak	Najznačajnijim dionicima za riječna turistička krstarenja koja se odvijaju u Vukovarsko-srijemskoj županiji predstavljeni su projekti koje je radio Institut za turizam u razdoblju 2013. - 2015., a odnose se na riječna turistička krstarenja Dunavom i Dravom u Hrvatskoj. Radi se o sljedećim projektima: Međunarodna krstarenja Dunavom: Trendovi, faktori uspjeha i benchmark (2013.), Istraživanje stavova i potrošnje posjetitelja s međunarodnih krstarenja Dunavom u Hrvatskoj u 2013. i 2014. godini (2014.), Studija održivog razvoja turističkih krstarenja Dunavom u Hrvatskoj (2014.), Marketing plan održivog razvoja turističkih krstarenja Dunavom u Hrvatskoj: promocijske aktivnosti (2015.), te, dodatno, Akcijski plan razvoja riječnih krstarenja u Hrvatskoj. Predstavljanje je obavljeno u multi-medijalnom centru u pristaništu Vukovar. Na temelju prethodno održane prezentacije radova Instituta za turizam vezanih uz riječna turistička krstarenja održana je rasprava o tim dokumentima s prisutnim dionicima Vukovarsko-srijemske županije. Raspravu su vodili predstavnici Instituta za turizam, koji su, između ostaloga, sugerirali prisutnima da se prezentirani dokumenti usvoje od strane turističkih vijeća grada Vukovara i Županije kao strateški, te da se formira Udruga riječnih krstarenja pri HGK kao i koordinacijsko tijelo na razini Županije i grada Vukovara radi što bolje koordinacije svih zainteresiranih za razvoj te vrste turizma na tom području, prema modelu koje imaju neke inozemne uspješne destinacije za riječna kružna putovanja, kao što su primjerice Njemačka i Austrija.

Naziv projekta/ voditelj	Opis projekta
<p>Grad Vukovar: Strateške smjernice razvoja turizma u vremenu od 2016. do 2020. godine/ dr. sc. Ivo Kunst</p>	<p>Smjernice razvoja turizma grada Vukovara u vremenu od 2016. do 2025. godine treba predstavljati osnovni regulatorni okvir za koordinaciju i upravljanje aktivnostima različitih gospodarskih i društvenih subjekata uključenih u razvoj integralnog turističkog proizvoda grada kao turističke destinacije u sljedećih desetak godina. U tom smislu, posebno valja izdvojiti sljedeća dva, međusobno povezana cilja: (i) bolja valorizacija turističkih potencijala grada Vukovara u funkciji postupnog povećanja blagostanja stanovništva te (ii) identifikacija onih turističkih proizvoda za koji grad Vukovar i gravitirajući mu prostor ima najviše šanse za uspješnu komercijalizaciju.</p> <p>Polazeći od inventarizacije i valorizacije turističke resursno-atraksijske osnove i globalnih kretanja na turističkom tržištu na kojima bi cijeli turizam grada Vukovara dugoročno mogao kapitalizirati, izvršena je SWOT analiza iz koje su izvedene ključne strateške prednosti koje bi dionici turističkog razvoja grada Vukovara dugoročno trebali razvijati, odnosno strateški nedostaci koje bi valjalo minimizirati u dolazećem razdoblju.</p> <p>Nadalje, SWOT analiza je poslužila i kao dobra podloga za definiranje koncepcije razvoja turizma Grada i to kako njegovog prostornog i tematskog, tako i vremenskog i prostornog aspekta. Operacionalizacija predložene razvojne koncepcije kroz fazni razvoj određenog broja projekata podizanja destinacijske konkurentnosti, ali i sustavno provođenje preporučenih aktivnosti u sferi operativnog marketinga trebala bi na cijelom prostoru obuhvata projekta osigurati postupan, međusobno koordiniran, a time i dugoročno održiv razvoj turističke aktivnosti.</p>
<p>Marketing plan za projekt "Obnova i turistička valorizacija kulturno-povijesnog kompleksa Kneževa palača"/ dr. sc. Renata Tomljenović</p>	<p>Kneževa palača renoviran je objekt u centru Zadra sa sadržajima namijenjenim stanovnicima i turistima: koncertna dvorana, izložbeni postav gradskog muzeja te polivalentan prostor za kulturne i slične sadržaje. Cilj marketing plana je jasno tržišno pozicioniranje Kneževe palače kao jedne od primarnih kulturno-turističkih atrakcija grada i šire okolice.</p> <p>Zasnovan na participativnom pristupu, izrada ovog plana obuhvaća analizu situacije, definiranje strateških smjernica, vizije i ciljnih tržišta, artikuliranje strategije tržišnog pozicioniranja, strategije komunikacije te plana implementacije. Projekt se temelji na metodama dubinskih intervjua s ključnim dionicima, radionicama sa širim skupom dionika i projektnim partnerima te prezentacije ponuđenih rješenja i njihovo usuglašavanje s naručiteljem i dionicima projekta.</p>
<p>Masterplan razvoja turizma Međimurske županije do 2020. godine/ mr. sc. Neda Telišman- Košuta</p>	<p>Masterplan je izrađen prema uobičajenoj metodologiji strateških razvojnih dokumenata za turističke destinacije te uključuje tri osnovna segmenta, odnosno analizu internog i eksternog okruženja, viziju, ciljeve i koncepciju razvoja te prioritetne razvojne strategije i akcijski plan. Polazeći od scenarija 'ubrzanog razvoja' kao poželjnog razvojnog modela, vizija Međimurja jest destinacija 'dinamičnog i zdravog odmora' koja se aktivnim posjetiteljima predstavlja bogatom mrežom inovativnih sadržaja te upravljanje turizmom zasniva na integriranom upravljanju te poticajnoj poduzetničkoj politici. Operativne strategije obogaćivanja destinacijskog lanca vrijednosti, unapređivanja sustava destinacijskog menadžmenta i podizanja turističke prepoznatljivosti objedinjuju 28 razvojnih mjera te šest županijskih 'imidž' projekata. Potonji uključuju: 1) Uređenje Starog grada Čakovca i muzeja, 2) Uspostava Eko muzeja Međimurja, 3) Nominacija međimurske etno baštine za upis na UNESCO listu nematerijalne baštine, 4) Priprema razvoja tematskih parkova, 5) Uređenje Vinskog centra i muzeja i 6) Uređenje sportsko-rekreacijske zone Prelog.</p>

Naziv projekta/ voditelj	Opis projekta
<p>Strategija razvoja turizma otoka Krka do 2020./ mr. sc. Neda Telišman-Košuta</p>	<p>Strategija slijedi uobičajenu metodologiju izrade strateških razvojnih dokumenata za turističke destinacije te obuhvaća analizu internog i eksternog okruženja, viziju, ciljeve i koncepciju razvoja turizma te implementacijske aktivnosti. Polazeći od 'uravnoteženog razvoja' kao poželjnog scenarija daljnjeg razvoja turizma na otoku Krku, postavljena je razvojna vizija u kojoj se naglašavaju poslovanje tijekom većeg dijela godine, diversifikacija ciljnih segmenata gostiju i selektivnih oblika turizma, brojnost sadržaja i mala obiteljska ponuda kao ključni razlikovni elementi turističkog brenda otoka te pozicija 'šampiona održivosti' posvećenog očuvanju otočkog okoliša i identiteta. Akcijskim planom predviđa se realizacija 25 mjera svrstanih u četiri programska područja: unapređenje iskustva gostiju, razvoj smještajne i eno-gastro ponude, povećanje mobilnosti gostiju te jačanje organizacijske podrške razvoju turizma. Detaljnije se razrađuje 10 projekata koji svaki na određen način pridonosi repositioniranju turizma otoka Krka: 1) Turistički prihvatni kapacitet otoka Krka, 2) Razvoj i očuvanje središnjeg ruralnog prostora otoka, 3) Okolišno odgovorno ponašanje u turizmu, 4) Razvoj zdravstvenog turizma, 5) Unapređenje i transformacija obiteljskog smještaja, 6) Integrirani eko muzej otok Krka, 7) Krčke plaže, 8) Sustav staza otoka Krka, 9) Koncept razvoja TZ Voz-Peškera, 10) Otočki komunikacijski sustav.</p>
<p>Strateški plan razvoja turizma Kvarnera sa Strateškim i operativnim Marketing planom 2016. - 2020. godine/ dr. sc. Ivo Kunst i dr. sc. Neven Ivandić</p>	<p>Temeljen na ekstenzivnoj analizi postojećeg internog i eksternog okruženja (provedenoj od strane FMTU, Opatija), struktura Strateškog plana razvoja turizma obuhvaća scenarije, načela, viziju i ciljeve razvoja turizma, operativne strategije i akcijski plan te projekciju ekonomskih učinaka turizma do 2020. godine. Strategija postavlja viziju Kvarnera do 2020. kao globalno konkurentne, cjelogodišnje, emotivno dojmive i inspirativne turističke destinacije te predviđa 10 operativnih razvojnih strategija, odnosno 62 razvojne mjere. Uključuje osam 'imidž' projekata koji imaju potencijal, iz različitih perspektiva, pridonijeti repositioniranju Kvarnera na turističkom tržištu: 1) Turistifikacija projekta 'Rijeka - EPK 2020;', 2) Tematski zabavni park Voz-Peškera, 3) Mreža <i>in situ</i> prezentirane baštine i povezivanje tematskim turističkim rutama, 4) Kongresni centar Kvarner, 5) Golf Lošinj-Punta Križa, 6) Park dupina, 7) Kvarner - destinacija zdravlja, 8) Zeleni prsten Kvarnera-Turistifikacija područja Parka prirode Učka-Platak-NP Risnjak-Dolina Kupe. Marketinška komponentna projekta u strateškom dijelu donosi evoluciju brenda Kvarnera kao destinacije 'dobrih osjećaja' te predviđa diversifikaciju ciljnih tržišnih segmenata i turističkih proizvoda. Operativni marketing plan predviđa, između ostalog, implementaciju novog kreativnog sadržaja, iskorak u promociji prema ciljnim segmentima, snažniju orijentaciju prema on-line komunikaciji, razvoj destinacijskih sustava prodaje i informiranja.</p>
<p>Usluge održavanja treninga za pružatelje usluga u turizmu/ dr. sc. Damir Krešić</p>	<p>Cilj projekta je edukacija i stručno osposobljavanje dionika turističkog razvoja, iz javnog i privatnog sektora, koji su uključeni u provedbu EU financiranog projekta pod nazivom "Bird-watching and Eco Tourism in South Adriatic". Tri serije edukacije provedene su 27.10., 28.10. i 04.11. 2016. godine u Baškoj Vodi. Na svakoj edukaciji sudjelovalo je 20 polaznika iz Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije.</p> <p>Projekt se sastojao od tri jednodnevne edukacije i to: (1) Razvoj ruralnog i eko turizma s posebnim naglaskom na turistički proizvod promatranja ptica, (2) Podizanje kvalitete turističkog proizvoda i profesionalizacija pružatelja usluga u turizmu i (3) Primjena ICT-a i e-marketing u turističkom poslovanju.</p>

Naziv projekta/ voditelj	Opis projekta
<p>Plana razvoja turizma klastera Neretva 2015. - 2025./ dr. sc. Ivo Kunst</p>	<p>Polazeći od inventarizacije i valorizacije turističke resursno-atraktivne osnove i globalnih kretanja na turističkom tržištu na kojima bi cijeli turizam na području doline Neretve dugoročno mogao kapitalizirati, izvršena je SWOT analiza iz koje su izvedene ključne strateške prednosti koje bi dionici turističkog razvoja ovog područja dugoročno trebali razvijati, odnosno strateški nedostaci koje bi valjalo minimizirati u dolazećem razdoblju.</p> <p>Nadalje, SWOT analiza je poslužila i kao dobra podloga za definiranje koncepcije razvoja turizma cijelog klastera Neretva i to kako njegovog prostornog i tematskog, tako i vremenskog i prostornog aspekta. Operacionalizacija predložene razvojne koncepcije kroz fazni razvoj određeno broj projekata podizanja destinacijske konkurentnosti, ali i sustavno provođenje preporučenih aktivnosti u sferi operativnog marketinga trebala bi na cijelom prostoru obuhvata projekta osigurati postupan, međusobno koordiniran, a time i dugoročno održiv razvoj turističke aktivnosti.</p>
<p>Interni projekt: Edukacija dionika u turizmu</p>	<p>Prema zahtjevima i potrebama dionika iz sustava turističkih zajednica, koncipirana su i održana 4 specijalistička seminara:</p> <p>Prvi, na temu: Destinacijski marketing i brendiranje turističke destinacije</p> <p>Brendiranje turističke destinacije nezaobilazan je alat suvremenog turističkog marketinga. Cilj ovog seminara je da polaznici usvoje znanja o cjelokupnom procesu brendiranja destinacije i primjenu brend piramide; svladaju vještine potrebne za izradu projektnog zadatka za izradu promocijskih konstanti te suradnju s promotivnim agencijama i da nauče kako u kontekstu zahtjeva suvremenog turističkog tržišta oživjeti destinacijski brend.</p> <p>Teme se obrađuju kroz predavanja, radionice i primjere dobre prakse.</p> <p>Drugi, na temu: E-marketing turističke destinacije</p> <p>Informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) postaju sve važnije u suvremenom turističkom poslovanju, a njihov značaj osobito je izražen u turističkom marketingu. Razvoj ICT-a doveo je do promjene tradicionalnog marketinškog spleta te do pojave novih i na tehnologiji temeljenih promotivnih i prodajnih kanala. Neke od tema koje su obuhvaćene ovim seminarom su sljedeće:</p> <p>internet promocija (mrežna mjesta, društveni mediji,</p> <p>WEB 2.0, korisnički generirani sadržaji/UGC i sl.); dinamičko pakiranje proizvoda (eng. "dynamic packaging") i dinamičko određivanje cijena (eng. "dynamic pricing"); elektronički distribucijski kanali; novi trendovi u turističkom e-marketingu: mobilni uređaji, QR kodovi, proširena stvarnost (AR), nosiva tehnologija (AR) i sl.</p> <p>Treći, na temu: Ambijentalno uređenje destinacije</p> <p>Doživljaj ugodnog lokalnog ambijenta nezaobilazan je zahtjev turističkog tržišta. Taj doživljaj mora počivati na istinitosti i autentičnosti, on treba biti izveden iz povijesnog naslijeđa i očuvane baštine ili pak stvoren na temelju novih i kreativnih ideja. Njegovanje ambijentalnih vrijednosti unapređuje turistički proizvod, ali i život lokalnog stanovništva pa su koristi za sve dionike turističkog razvoja višestruke. Na seminaru se dobivaju znanja o tome kako prepoznati te vrijednosti, kako ih očuvati i interpretirati i kako ih koristiti u turizmu. Tema se obrađuje kroz predavanja temeljena na primjerima dobre prakse iz zemlje i inozemstva i interaktivnu radionicu.</p>

Naziv projekta/ voditelj	Opis projekta
Interni projekt: Edukacija dionika u turizmu (nastavak)	<p data-bbox="598 474 1225 506">Četvrti, na temu: Menadžment događanja i manifestacija</p> <p data-bbox="598 519 1426 752">Događaji i manifestacije danas su neizostavan dio turističkog proizvoda. Manifestacije grade imidž destinacije, omogućuju bolju promociju, proširuju tržište, produljuju boravak te stimuliraju potrošnju. Pored svoje turističke funkcije manifestacije i događanja koriste se i u svrhu urbane, kulturne, društvene i ekonomske revitalizacije. Kako njihov broj raste, organizatorima događanja kao i cijelom sustavu koji ih podržava (javna uprava, sponzori, turističke zajednice) potrebna su znanja i vještine za njihovo kvalitetno organiziranje, promoviranje i održavanje. Cilj je stoga ovog seminara:</p> <ul data-bbox="598 770 1426 898" style="list-style-type: none"><li data-bbox="598 770 1426 824">· shvatiti prirodu i opseg događaja i manifestacija u kontekstu turističkog i ekonomskog razvoja<li data-bbox="598 842 1426 898">· naučiti primijeniti osnovna načela upravljanja pri planiranju, marketingu, menadžmentu i evaluaciji događaja i manifestacija

6 AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANSTVENOG RADA

Jedan od strateških ciljeva Instituta za turizam je **znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora**, a ostvaruje se različitim **aktivnostima popularizacije znanstvenog rada**.

Institut kontinuirano povećava broj aktivnosti kojima na različit način popularizira istraživački i znanstveni rad i koji- ma rezultate tog rada prenosi općoj i stručnoj javnosti. U 2016. godini održano je čak 39 različitih prezentacija, radionica i predavanja; u suradnji s drugim institucijama priređeno je 5 izložbi. Uz to su se znanstvenici Instituta putem medija obraćali javnosti (34 nastupa na TVu i u radijskim emisijama), 25 članaka u tisku objavljeno je uz korištenje rezultata istraživačkog tima Instituta.

U 2016. godini Institut su posjetili i studenti s Erasmus razmjene na Zagrebačkoj školi ekonomije i menadžmenta u pratnji voditeljice grupe mr. sc. Marije Durakovich. Od ukupno tridesetak studenata iz inozemstva, većinu su činili studenti iz Japana, za koje je održano prigodno predavanje o aktivnostima Instituta. Institut za turizam ugostio je više od 40 djelatnika s izv. prof. dr. Janezom Mekincem, dekanom Fakulteta za turizam, Univerze na Primorskem iz Slovenije. Tom prilikom prezentiran je povijesni pregled razvoja Instituta za turizam od 1959. te sadašnje aktivnosti.

Znanstvenici u Institutu članovi su i brojnih stručnih povjerenstava pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Ministarstvu turizma, Ministarstvu gospodarstva i različitim obrazovanim institucijama čime je Institutu omogućeno da sudjeluje u kreiranju javnih politika u turizmu.

U cilju prezentacije svojih istraživačkih aktivnosti održana je konferencija za tisak početkom 2016. godine, a krajem godine potpisan je sporazum o suradnji s Međunarodnom udrugom novinara i pisaca u turizmu (FIJET) kako bi rezultati znanstvenih istraživanja bili što dostupniji stručnoj i općoj javnosti.

RADIONICE/ PREZENTACIJE/ OKRUGLI STOLOVI/ PREDAVANJA/ TRIBINE

1. Na najvećem svjetskom sajmu turizma, ovogodišnjem ITB koji se održavao od 9. do 13. ožujka 2016. godine u Berlinu, Institut za turizam je 10. ožujka, kao pridružena članica UNWTO, prezentirao izvještaj na temu **“Transformacijska moć turizma: paradigma promjena k većoj odgovornosti”**, koji je pripremljen upravo u suradnji sa Svjetskom turističkom organizacijom.
2. **S. Boranić Živoder, N. Ivandić i S. Čorak**: prezentacija radne inačice **Strategije turističkog razvoja Zagrebačke županije**, hotel International, Zagreb, 27.01.2016
3. **N. Ivandić**: prezentacija na temu **“Ekonomski učinci turizma na gospodarstvo RH”**, sjednica Gospodarskog vijeća predsjednice RH, Zagreb, 09.02.2016.
4. **“Noć knjige 2016.”**; sudjelovanje na međunarodnoj manifestaciji u Biblioteci Instituta za turizam. Održana je promocija publikacije **Global Report on the Transformative Power of Tourism: a paradigm shift towards a more responsible traveller.**, 22.04.2016.
5. **H. Carić** je sudjelovao na okruglom stolu o klimatskim promjenama u organizaciji Hrvatskog panela za klimatske promjene s prezentacijom **“Turizam – povratna sprega klimatskih promjena”**, Hrvatsko novinarsko društvo, Zagreb, 08.02.2016.
6. **Z. Klarić**: prezentacija na temu **“Usporedba teritorijalne podjele hrvatske i modela u drugim europskim zemljama”**, 14. sjednica Skupštine Hrvatske zajednice županija, hotel International, Zagreb, 23.02.2016.
7. **S. Čorak/R. Tomljenović/I. Ateljević**: “Predstavljeno Izvješće na temu: Transformativna moć turizma”, www.croportal.net; www.profitiraj.hr, 11.03.2016.
8. Na panel diskusiji na temu **“Perspektive razvoja turizma u BiH”** održanoj u Mostaru u organizaciju EU Info Centra iz Sarajeva, sudjelovala je ravnateljica Instituta dr. sc. **Sanda Čorak** s prezentacijom na temu **“Trendovi turističke potražnje – što možemo naučiti i kako pomoći razvoju turizma”** (koautor: Zrinka Marušić), 15.03.2016.

9. U Vukovaru je, u organizaciji Upravnog odbora za kulturu i turizam grada Vukovara i Lučke uprave Vukovar održan Okrugli stol pod nazivom **“Razvoj međunarodnih krstarenja Dunavom: Prednosti i potencijali grada Vukovara”**. Zrinka Marušić, mag. math. i dr. sc. Siniša Horak su predstavili rezultate trogodišnjih istraživanja obilježja riječnih krstarenja koje je, u suradnji s Lučkom upravom Vukovar proveo Institut za turizam, 15.03.2016.
10. **D. Krešić/N. Telišman-Košuta**: Održana radionica o razvoju neretvanskog turizma, www.dubrovnikpress.hr, 15.03.2016.
11. Na **“Danima slobodne nastave”** Ekonomske i birotehničke škole u Bjelovaru dr. sc. **Snježana Boranić Živoder** održala je gostujuće predavanje. Cilj predavanja bio je približiti učenicima teme vezane uz marketing u turizmu pa su tako predstavljani ključni trendovi u turizmu, turistički proizvodi, specifičnosti promocije i brendiranja turističkih destinacija. Bjelovar, 17.03.2016.
12. **I. Ateljević** sudjelovala je kao uvodničar na trećoj beogradskoj međunarodnoj turističkoj konferenciji (BITCO) pod nazivom **“Turističko obrazovanje u 21. stoljeću: Politike, prakse i internacionalizacija”** u organizaciji Visoke turističke škole iz Beograda, koja se održala 18. i 19. ožujka 2016. godine.
13. **IT MEDIJSKI BRUNCH** - Ukratko predstavljeno na čemu radi Institut za turizam i zatim su detaljnije novinarima predstavljene dvije teme: **Transformacijska moć turizma (R. Tomljenović)** i **Riječna krstarenja (Z. Marušić)**, Zagreb, 06.04.2016.
14. **K. Tokić** održala je izlaganje pod nazivom **“Projekt digitalizacije znanstvene i stručne produkcije Instituta za turizam”** na 6. Festivalu hrvatskih digitalizacijskih projekata u Zagrebu, 21.04.2016. Koautori na radu bili su B. Vrdoljak Šalamon, B. Tošić, M. Mikec i M. Benčec Ivanjko.
15. **I. Kunst**: predstavljen **“Plan razvoja turizma klastera Neretva”**, www.croportal.net; www.dubrovacki.hr; www.dubrovniknet.hr; www.dubrovnikpress.hr; www.glasgrada.hr; www.croportal.net, 14.04.2016. i Glas Grada Dubrovnika, 22.04.2016.
16. **Z. Klarić** – Razvoj ciklo turizma, Pedala fest, Ribnjak, 03.06.2016.
17. U Institutu za turizam gostovao je ugledni profesor **William Gartner** s američkog sveučilišta u Minnesoti, inače dobar poznavatelj hrvatskog turizma, obzirom da preko 30 godina aktivno sudjeluje i prati njegov razvoj. Prof. William C. Gartner je dugogodišnji stručnjak na području turizma, profesor je na Primijenjenoj ekonomiji u Minnesoti (Department of Applied Economics), USA i član Međunarodne akademije za istraživanje u turizmu (International Academy for the Study of Tourism). U svom je izlaganju **“Mjerenje održivog razvoja i veza s turističkim brendiranjem destinacije”** objasnio važnost sagledavanja imidža destinacije, kao ključnog i odlučujućeg elementa donošenja odluke o odlasku i boravku u neku destinaciju. Zagreb, 10.06.2016.
18. **Z. Klarić** – predstavljanje rezultata istraživanja **“Transparentnost proračuna lokalnih jedinica”**, Novinarski dom, Zagreb, 05.07.2016.
19. **H. Carić**: **“Zaradit ćemo i sačuvati naš mali raj na zemlji”**, Slobodna Dalmacija, 15.07.2016.
20. **H. Carić**: **“Eko turizam će se do 2020. razvijati uz pomoć 120 mil. Eura”**, Poslovni dnevnik, 15.07.2016.
21. **Z. Marušić/R. Tomljenović** – Tema: **“Praćenje profila posjetitelja i utvrđivanje učinaka kulturnih događanja”** na VI. Turističkom forumu ‘Turizam događanja’, u organizaciji TZ Vukovarsko-srijemske županije, Vinkovci, 14.09.2016.
22. **H. Carić** – predavanje Zagrebačka ARTUR radionica Imaginacija, Zagreb, 12.-14.9.2016.
23. **S. Čorak** – prezentacija **“Rehabilitacija prostora u turizmu”**, ARTUR konferencija, Društvo arhitekata Zagreba, Zagreb, 29. rujna, 2016.
24. **H. Carić** – Institut za turizam je savjetovao Ministarstvo okoliša o *Comments on UNEP/MAP - Izrada Regionalnog okvira za integralno upravljanje obalnim područjem i morsko prostorno planiranje*, 06.10.2016.

25. **R. Tomljenović/I. Ateljević/L. Dwyer** – 1. INFO DAN TRANS – TURIZMA, Informativni dan projekta Integrirani pristup proučavanju transformacijske uloge turizma u 21. stoljeću, Institut za turizam, 19.10.2016.
26. **Z. Klarić**: Prezentacija novih tehnologija TZ Zagrebačke županije, 17.11.2016.
27. Na 20. seminaru Arhivi, knjižnice, muzeji koji se održao od 23. do 26. studenog 2016. godine u Poreču, **K. Tokić** održala je izlaganje pod nazivom Knjižnice - neiskorišteni turistički resursi. U svom je predavanju istaknula doprinos knjižnica i njihove potencijale u turizmu, 23.11.2016.
28. **I. Kunst**: sudjelovanje na konferenciji "Turizam - Izazovi i perspektive", u organizaciji Jutarnjeg lista, 06.12.2016.
29. Institut za turizam je 7. prosinca 2016. godine ugostio grupu studenata s Erasmus razmjene na Zagrebačkoj školi ekonomije i menadžmenta. **S. Čorak**, ravnateljica Instituta za turizam je nakon kraćeg predstavljanja Instituta, održala je izlaganje o općim značajkama turizma Hrvatske, gdje je naglasila prednosti i slabosti hrvatskog turizma te ciljeve koje je potrebno ostvariti do 2020. godine. Nakon toga je **Z. Klarić** studentima predstavio hrvatske turističke atrakcije, prirodne i kulturne. Zagreb, 07.12.2016.
30. **I. Ateljević** – sudjelovanje na 2. Kongresu eko i održivog turizma 15. - 16. 12. 2016., Zagreb, Hotel Palace, s temom "Transformativni turizam za našu održivu budućnost".

POZVANA PREDAVANJA

1. **Dr. sc. Ivan Kožić**, održao je pozvano predavanje u Hrvatskom institutu za financije u okviru "Akademije o tržištu nekretnina na Jadranu" na temu "Turizam u Hrvatskoj", 12.02.2016.
2. **Dr. sc. Jasenka Kranjčević**, održala je predavanje u sklopu radionice **ARTUR, "Arhitektura i turizam – rehabilitacija prostora"** na temu „Vrtoglave godine turizma – ignoriranje“, Rijeka, 31.03.2016.
3. **Dr. sc. Sanda Čorak**, pozvano predavanje u Zagrebačkoj školi ekonomije i managementa, Zagreb za studente MBA iz Amerike, tema: The story of Croatian Tourism, 17.05.2016.
4. **Dr. sc. Sanda Čorak**, pozvano predavanje u Visokoj školi "Aspira", Razvoj sportskog turizma u Hrvatskoj; stanje i perspektive, Split, 18.05.2016.
5. **Dr. sc. Izidora Marković Vukadin**, održala je pozvano predavanje na Međunarodnoj konferenciji u Crnoj Gori "ODRŽIVI RAZVOJ PLANINSKIH PODRUČJA- Iskustva, izazovi i perspektive", posvećenoj korištenju i valorizaciji prirodne i kulturne baštine ruralnih naselja; Crna Gora, 14.-16.09.2016.
6. **Dr. sc. Hrvoje Carić**, pozvano predavanje "Perspektive zelenog razvoja turizma" na Akademiji znanosti i umjetnosti u okviru okruglog stola Prirodna baština i turizam kojeg je organizirao Razred za prirodne znanosti s ciljem poticanjem rasprave o problematici međuodnosa prirodne baštine i turizma te ukazati na dobre i loše primjere korištenja prirodne baštine u razvoju turizma, 28.10.2016.
7. **Dr. sc. Ivan Kožić**, održao je pozvano predavanje na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na temu: "Analiza sekundarnih podataka u turizmu", 14.11.2016.
8. **Dr. sc. Jasenka Kranjčević**, održala je predavanje na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na temu „Naslijeđe turističke izgradnje na Jadranu“, 28.11.2016.
9. **Dr. sc. Zoran Klarić**, pozvano predavanje, sudjelovanje na konferenciji *Tour de Tourism* kao predavač na temu: POTENCIJALI TURISTIČKOG KORIŠTENJA ARHEOLOŠKE BAŠTINE, Ekonomski fakultet u Zagrebu, 06.12.2016.
10. **Dr. sc. Jasenka Kranjčević**, pozvano predavanje na Sveučilištu u Dubrovniku, Centar za povijest Jadrana i Mediterana, predavanje na teme: "Pouke iz povijesti turizma" i "Naslijeđe turističke izgradnje na hrvatskom Jadranu", 07.12.2016.

ODRŽANE IZLOŽBE

1. **Institut za turizam:** izložba pod nazivom "Global Report on the Transformative Power of Tourism: a paradigm shift towards a more responsible traveller." otvorena od 22.04.2016. do 22.05.2016.
2. U Muzeju arhitekture i dizajna u Ljubljani (Slovenija) 14.04.2016. godine otvorena je izložba pod nazivom "Fragmenti prekinjenega časa – neizvedeni projekti turistične arhitekture", autorica dr. sc. Jasenke Kranjčević, Institut za turizam u Zagrebu i dr. sc. Mirjane Kos, Hrvatski muzej turizma iz Opatije. Izložba je otvorena do 15. svibnja 2016.
3. U Kabinetu arhitekture, Dom umjetnosti u Ostravi (Češka) otvorena je izložba pod nazivom "Češki arhitekti i počeci turizma na hrvatskom Jadranu" od 16.6. do 14.08.2016.
4. U Velkoj galerije státního zámku, Opava, Hradec nad Moravicí otvorena je izložba pod nazivom "Češki arhitekti i počeci turizma na hrvatskom Jadranu" od 27. 9. 2016 – 19. 3. 2017.
5. U Hrvatskom muzeju turizma u Opatiji, otvorena je izložba "Fragmenti prekinutog vremena – Neizvedena turistička arhitektura", autorica dr. sc. Jasenke Kranjčević, Institut za turizam u Zagrebu i dr. sc. Mirjane Kos, Hrvatski muzej turizma iz Opatije. Izložba je otvorena od 18.10. do 23.11.2016.

TV I RADIO EMISIJE

1. "Sve bolji, ali ne i tržišno prepoznati - o zdravstvenom turizmu", Ugostiteljstvo i turizam, 01.03.2016.
2. "Krajnje je vrijeme da se pozabavimo gužvama, ako se uskoro ne ograniči broj gostiju s kruzera i posjet nacionalnim parkovima, od turizma bi u budućnosti moglo biti više štete nego koristi", Večernji list, 09.08.2016.
3. Riječno krstarenje i Vukovar, Radio Glas Hrvatske - Croatia Today - Magazine GH, na engleskom jeziku; 17.09.2016.
4. Sudjelovanje u emisiji Društvena mreža s temom "Kameni spavači - hotelski objekti izvan funkcije", HRT1, 23.11.2016.
5. Predstavljanje znanstvenog projekta TRANS – TURIZAM, HRT1, 05.12.2016.
6. U Institutu za turizam sniman je dio dokumentarca o Ličkom Osiku u sklopu snimanja serije kratkih dokumentaraca u kojima će predstaviti zanimljiva, a malo poznata mjesta u Hrvatskoj. S obzirom da je Institut za turizam sudjelovao u navedenom projektu, Kanal RI razgovarao je s glavnim autorima projekta dr.sc. Jasenkom Kranjčević i Nikšom Božićem, dipl. ing. arh. Dokumentarac će se prikazivati početkom 2017. na kanalu RI, 06.12.2016.
7. "Održivi turizam u Hrvatskoj i osnivanje CROSTO", HRT1, Dobro jutro Hrvatska, 17.12.2016.
8. "Utjecaj BREXITa na HR turizam?", TV N1, 30.06.2016.
9. Institut za turizam s UNWTO na ITB u Berlinu, Poslovni dnevnik, 04.03.2016.
10. "Radna verzija novog Strateškog plana razvoja turizma Kvarnera do kraja srpnja", www.limun.hr, 08.03.2016.
11. "Izložba Češki arhitekti i počeci turizma na hrvatskom Jadranu", Susreti, glasilo hrvatsko-češkog društva, lipanj 2016.
12. "Sigurnost je narušena, ali broj putovanja raste", Glas Slavonije, 23.07.2016.
13. "Stopy českých architektů na chorvatském Jadranu", www.denik.cz, srpanj/2016.
14. "Na guláš a svíčkovou k Jadranu", <http://www.lidovky.cz>, srpanj/2016.
15. "Ostrava vystavuje díla českých architektů na Jadranu", www.designmagazin.cz, srpanj/2016.
16. "Dobývání českého moře aneb Čeští architekti na Jadranu", <http://www.tyden.cz>, srpanj/2016.

17. "22. června – 14. srpnja - Češki arhitekti a Jadran. Dům umění", www.ostravainfo.cz, srpanj/2016.
18. U Ostravi otvorena izložba "Češki arhitekti i počeci turizma na hrvatskom Jadranu", <http://cz.mvep.hr/Veleposlanstvo RH u Češkoj Republici>, srpanj/2016.
19. "Otkrivamo čime je to Jadranska magistrala očarala turiste i strane medije", tportal vijesti, 27.09.2016.
20. "Večeras - Knjiga Mediterana"; Slobodna dalmacija, 27.09.2016.
21. "Domaći turist češće bira hotel nego zimmer frei", Večernji list, 12.10.2016.
22. Najava izložbe "Fragmenti prekinutog vremena", Novi list, 15.10.2016.
23. "Turisti sada troše tripot više nego u SFRJ", Večernji list, 19.12.2016.
24. "Strategija razvoja turizma Zagarebačke županije", TV ZAPAD_Zapadna strana, 18.02.2016.
25. "Zdravstveni turizam", Poslovni tjedan Hrvatskog radija, 07.03.2016.
26. "Predsezona i stanje u turizmu", HRT, Radio emisija Poslovni tjedan, 28.03.2016.
27. "Trans – turizam"- Turistička klasa, HRT 1, 30.03.2016.
28. "Sport i turizam", HRTV 4, 07.04.2016.
29. "Turizam" - intervju za TV AL JAZEERA, 09.04.2016.
30. "Sigurnost u turizmu", Dnevnik HRT1, 19.05.2016.
31. "Razvoj cikloturizma u Hrvatskoj", HRT4, 30.05.2016.
32. "Omladinski turizam-hosteli", Ujutro Prvi, HRT, 21.07.2016.
33. "Shopping turizam", HRT1, Ljeto na Prvom, 02.08.2016.
34. "Prilog o Dubrovniku", TV N1, 30.08.2016.

ČLANCI U DNEVNIM GLASILIMA U KOJIMA SE KORISTE REZULTATI ISTRAŽIVANJA INSTITUTA ZA TURIZAM

1. "Ukidanje županija je nepotrebno i štetno za gospodarstvo: u Europi to nitko ne radi", Globus, 22.01.2016.
2. "Baš svaka od 10 top destinacija bilježila je rast u 2015. godini", Jutarnji list, 23.01.2016.
3. "Za sadržaje za posjetitelje 1,6 mil. kuna po Strategiji razvoja Grada Novalje do 2025. godine", Poslovni dnevnik, 26.01.2016.
4. "Supetar dobio Strategiju razvoja turizma", Slobodna Dalmacija, 09.02.2016.
5. "Hrvatskoj treba još 300 novih hotela", Globus, 04.03.2016.
6. "Supetarska strategija razvoja turizma", www.mreza.tv, 05.03.2016.
7. "Organizacija događanja u sigurnim destinacijama globalni je trend"- Akcijski plan razvoja kongresnog turizma, Bizdirekt, 07.03.2016.
8. "Poslovna putovanja u porastu", Poslovni savjetnik, 08.03.2016.
9. "Plan razvoja turizma klastera Neretva", www.glasgrada.hr, 14.03.2016.
10. "Vukovar želi više turista s dunavskih kruzera", www.limun.hr; www.seebiz.eu, 15.03.2016.
11. "Razvoj međunarodnih krstarenja Dunavom", www.osjecka.com, 15.03.2016.
12. "Ove godine očekuje se rekordna broj riječnih kruzera u Hrvatskoj", www.vecernji.hr, 15.03.2016.
13. "Plan razvoja turizma klastera Neretva", www.portaoko.hr, 16.03.2016.

14. "Metković, Plan razvoja turizma klastera Neretva", Glas Grada, 18.03.2016.
15. "Ne rastemo prebrzo i ne radimo turizam, živimo ga", Professional HoReCa, 18.03.2016.
16. "Turisti troše na hranu i piće čak 2,4 puta više nego domaći kupci", Jutarnji ist, 21.03.2016.
17. "Turistički razvoj doline Neretve", Dubrovački vjesnik, 19.03.2016.
18. "Sezona će biti dobra, treba analizirati učinke turističke strategije - Turističko vijeće HGK", www.direktno.hr; www.liderpress.hr; www.politikaplus.com, 23.03.2016.
19. "Prihod od riječnih kruzera u 2015. dosegnuo 1,3 mil.eura", www.banka.hr; eee.poduzetnistvo.org; www.profitiraj.hr, 07.04.2016.
20. "U čemu je kvaka? U Vukovaru kruzera kao u Splitu, no zarada im svejedno nije blistava.", www.net.hr, 07.04.2016.
21. "Riječnim krstarenjima do gospodarskog jačanja istočne Slavonije i Baranje", www.croportal.hr, 07.04.2016.
22. "Turizam - medij društvenih promjena", Privredni vjesnik, 11.04.2016.
23. "Instituti i projekti", Glas Istre, 13.04.2016.
24. "Transformativna moć turizma", Restaurant & Hotel, 13.04.2016.
25. "Žestoka dinamika najavljuje plodove rada" (SMPRT KVARNERA 2016-2020), Novi list, 18.04.2016.

E-PUBLIKACIJE

1. HRVATSKI TURIZAM U BROJKAMA 1-4/2016. – stručna publikacija

Prilog

1

ISTRAŽIVAČI I ADMINISTRATIVNI DJELATNICI
U INSTITUTU ZA TURIZAM U 2016.

Istraživači/ radna mjesta	Područja istraživačkog interesa
Dr. sc. Irena Ateljević viši znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Metodologija kvalitativnih istraživanja; istraživanje socioekonomske i prostorne problematike razvoja turizma; postmodernizam; obrazovanje u turizmu.
Dr. sc. Snježana Boranić Živoder znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Destinacijski marketing i menadžment; promocija u turizmu; planiranje razvoja turizma; E-marketing; turizam i sport
Dr. sc. Hrvoje Carić znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Zaštita okoliša i prirode, održivog razvoja; nosivi kapacitet u turizmu; analiza rizika.
Dr. sc. Sanda Čorak znanstveni savjetnik u trajnom zvanju	<ul style="list-style-type: none"> Destinacijski marketing i menadžment; istraživanje i praćenje trendova turističke potražnje u Hrvatskoj; obrazovanje u turizmu; sportski menadžment.
Dr. sc. Siniša Horak znanstveni savjetnik u trajnom zvanju	<ul style="list-style-type: none"> Povezanost turizma i prometa; planiranje turizma; tranzitni i nautički turizam; vrednovanje javnoga dobra u turizmu.
Dr. sc. Neven Ivandić znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomika turizma; strateško upravljanje u turizmu; razvoj metodologija za procjenu ekonomskih učinaka turizma na hrvatsko gospodarstvo; praćenje konkurentnosti hrvatskog turizma.
Dr. sc. Zoran Klarić znanstveni savjetnik	<ul style="list-style-type: none"> Međuodnos turizma i prostora; prihvatni kapacitet u turizmu; obilježavanje turističkih atrakcija; interpretacija okoliša; planiranje u zaštićenim područjima; obrazovanje u turizmu.
Dr. sc. Goran Kos znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Prometni tokovi i promet; prometno i prostorno planiranje; promet u gradovima; turizam i promet.
Dr. sc. Ivan Kožić znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomika turizma; makroekonomski aspekti turizma; prognoziranje turističke potražnje; održivi razvoj turizma.
Dr. sc. Jasenska Kranjčević viši znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Prostorno planiranje turizma; međuodnos prostora i turizma; regionalni razvoj; ruralni razvoj; graditeljsko nasljeđe turizma; povijest arhitekture u turizmu.
Dr. sc. Davor Kراسić viši znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Promet i turizam; prometno planiranje; promet u gradovima; promet u turističkim destinacijama.
Dr. sc. Damir Krešić znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Faktori atraktivnosti turističke destinacije; destinacijski marketing i menadžment; informacijski sustavi u turizmu; primjena BI (Business Intelligence); E-marketing.
Dr. sc. Ivo Kunst znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Istraživanje i analiza turističke potražnje; destinacijski marketing i menadžment; strateško planiranje za potrebe poduzeća; studije ekonomske isplativosti.
Dr. sc. Izidora Marković Vukadin poslijedoktorand	<ul style="list-style-type: none"> Prostorno planiranje u turizmu; održivi razvoj turizma; geoturizam; resursna osnova; zaštićena prirodna područja.

Zrinka Marušić , dipl. ing. mat., univ. spec. oec. stručni savjetnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> • Metodologija istraživanja u turizmu (dizajn i alokacija uzorka, metode statističke analize); metodologija vrednovanja javnog dobra; mjerenje turističke potrošnje; baze podataka turističkog prometa.
Dr. sc. Katarina Miličević stručni suradnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> • Destinacijski marketing i menadžment; brendiranje turističke destinacije; trendovi u turizmu.
Mr. sc. Dubravko Milojević stručni savjetnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> • Promet i turizam; promet u gradovima i turističkim destinacijama.
Ivan Sever , univ.spec.oec. stručni suradnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> • Kvantitativne metode istraživanja u turizmu; statistička analiza i prognoziranje; informacijski sustavi u turizmu; primjena teorije igara na ekonomskim modelima.
Mr. sc. Neda Telišman-Košuta stručni savjetnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> • Tržišna istraživanja i trendovi; strateško marketinško planiranje; praćenje konkurentnosti turističkih destinacija i turističkih proizvoda.
Dr. sc. Renata Tomljenović viši znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> • Destinacijski marketing i menadžment; planiranje razvoja i strategija kulturnog turizma; istraživanja različitih oblika turizma; transturizam; obrazovanje u turizmu.

Biblioteka	Područje rada i istraživačkog interesa
Dr. sc. Ksenija Tokić	<ul style="list-style-type: none"> • Voditelj biblioteke - uloga knjižnice u turizmu; bibliometrija, informacijska pismenost.

Administrativni djelatnici	Područje rada
Zoran Petrović	<ul style="list-style-type: none"> • Informatički tehničar - slaganje i dizajn.
Mislav Mikec , prof.	<ul style="list-style-type: none"> • Stručni suradnik - pomoćni istraživački poslovi; službenik za informiranje.
Višnja Mezak , bacc. oec.	<ul style="list-style-type: none"> • Tajnik Instituta - tajnički i kadrovski poslovi, pomoćni istraživački poslovi, prijevodi - njemački jezik; predstavnik Uprave za kvalitetu; certifikat u području javne nabave.
Branka Božić , oec.	<ul style="list-style-type: none"> • Voditelj računovodstva – analize poslovanja, bilance, završni izvještaji; ovlaštenu računovođu; certifikat za proračunsko računovodstvo.
Dragica Vlašić	<ul style="list-style-type: none"> • Računovodstveni referent - financijski knjigovođa – likvidatura, obračun plaća, URE, IRE, baza podataka pretplatnika časopisa Turizam.
Božica Tošić	<ul style="list-style-type: none"> • Tajnica - ažuriranje i pomoćni tajnički poslovi; djelatnik u pismohrani (obrada arhivskog i registraturnog gradiva Instituta za turizam).
Amalija Brlas do 03.11.2016.	<ul style="list-style-type: none"> • Spremačica.
Mara Stanić od 07.11.2016.	<ul style="list-style-type: none"> • Spremačica.